

Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018.

Пољопривредна газдинства према типу производње и економској величини

Београд, 2019.

ISBN 978-86-6161-185-8

Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018.

Пољопривредна газдинства према типу производње и економској величини

Београд, 2019.

Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018. – Пољопривредна газдинства према типу производње и економској величини

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Руководилац редакције: Душан Гавриловић

Чланови редакције: Драгана Марковић, Александра Вучићевић, Гордана Вељковић, Јелена Пераћ,
Милош Павловић и Александар Анђелковић

Рукопис припремили: др Весна Параушић, др Светлана Рољевић Николић, др Јонел Субић

Дизајн и припрема за штампу: Одељење за развој, припрему и визуелизацију статистичких аутпута

Лектура: Емилија Бацковић

Фотографије на корици: [pexels.com](https://www.pexels.com), [all-free-download.com](https://www.all-free-download.com)

√ Ова публикација је направљена уз финансијску помоћ Европске уније. За њен садржај искључиво је одговоран Републички завод за статистику и не представља званичан став Европске уније.

© Приликом коришћења података објављених у овој публикацији обавезно је навести извор.

Предговор

Републички завод за статистику, у складу са Стратегијом развоја статистике пољопривреде 2014–2018, спровео је Анкету о структури пољопривредних газдинстава од 1. октобра до 30. новембра 2018. године. Анкета је, поред пописа пољопривреде, кључно истраживање којим се прикупљају међународно упоредиви подаци о фондовима и структури пољопривредних газдинстава, од виталног значаја за социо-економске анализе и планирање даљег развоја у области пољопривреде.

Анкета је спроведена на узорку који је обухватао 121 070 пољопривредних газдинстава и финансирана је из буџета Републике Србије и из претприступних фондова Европске уније, у оквиру пројекта IPA 2016 (*Instrument for Pre-accession Assistance, 2016*).

У публикацији „Анкета о структури пољопривредних газдинства у Србији, 2018: Пољопривредна газдинства према типу производње и економској величини“, на основу спроведене Анкете о структури пољопривредних газдинстава у 2018. години, дата је класификација пољопривредних газдинстава према типу производње и економској величини и анализа најзначајнијих структурних карактеристика газдинстава (коришћено пољопривредно земљиште, условна грла, наводњавано земљиште и др.) према типу пољопривредне производње и класама економске величине.

Овом публикацијом наставља се праћење типологије пољопривредних газдинстава према економској величини и типу производње, коју је Републички завод за статистику почео 2014. године, када је први пут објављена публикација „Попис пољопривреде 2012: Пољопривредна газдинства према економској величини и типу производње у Републици Србији“, на основу података Пописа пољопривреде 2012. и Коефицијента стандардне вредности производње пољопривредних производа (SO 2007). Публикација је доступна путем линка: <http://publikacije.stat.gov.rs/G2014/Pdf/G201414007.pdf>.

Публикација ће првенствено користити Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно креаторима аграрне политике за планирање и доношење одлука и мера у сектору пољопривреде и руралног развоја, за израду секторских анализа (посебно за потребе ИПАРД програма у Србији) и краткорочних и дугорочних стратегија и студија развоја пољопривреде и руралних подручја. Поред тога, подаци ће користити и истраживачима и научним радницима у образовно-научним институцијама, запосленима у одељењима за пољопривреду и рурални развој при јединицама локалне самоуправе, регионалним привредним коморама, регионалним развојним агенцијама и другима за потребе различитих анализа и студија у сектору пољопривреде и руралног развоја.

Републички завод за статистику изражава велику захвалност ауторима др Весни Параушић, др Светлани Рољевић Николић и др Јонелу Субићу због професионалног односа и успешне сарадње са методолошким тимом Завода у току израде ове публикације.

Резултати Анкете објављени су у дисеминационој бази на сајту Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs).

Београд, 2019.

Директор
Републичког завода за статистику
Др Миладин Ковачевић

Садржај

Предговор	3
Скраћенице	6
Методолошка објашњења	7
1. Пољопривредна газдинства према типу пољопривредне производње	10
2. Економска величина пољопривредних газдинстава	17
2.1. Просечна економска величина пољопривредних газдинстава	17
2.2. Просечна економска величина пољопривредних газдинстава према типовима пољопривредне производње	19
2.3. Структура пољопривредних газдинстава према класама економске величине	21
3. Коришћено пољопривредно земљиште према типу производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава	24
3.1. Коришћено пољопривредно земљиште према типу пољопривредне производње	25
3.2. Коришћено пољопривредно земљиште према класама економске величине пољопривредних газдинстава	33
4. Условна грла према класама економске величине пољопривредних газдинстава	36
5. Наводњавано земљиште према типу пољопривредне производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава	40
5.1. Наводњавано земљиште према типу пољопривредне производње	41
5.2. Наводњавано земљиште према класама економске величине пољопривредних газдинстава	47
6. Друге профитабилне активности директно у вези са газдинством према типу пољопривредне производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава	51
Прилог	55

Скраћенице

ДПА	Друге профитабилне активности у вези са газдинством
ЕУ	Европска унија
КПЗ	Коришћено пољопривредно земљиште
НПЗ	Наводњавано пољопривредно земљиште
НСТЈ	Номенклатура статистичке територијалне јединице
ПГ	Пољопривредно газдинство
ППГ	Породично пољопривредно газдинство
ПЛ	Правно лице
РЗС	Републички завод за статистику
УГ	Условно грло
Анкета	Анкета о структури пољопривредних газдинстава (енг. Farm structure survey)
ha	Хектар
SO	Стандардна вредност производње пољопривредног производа – усева, засада, стоке (енг. Standard output)

Ознаке коришћене у табелама

-	нема појаве
...	не располаже се податком
0	податак мањи од 1

Методолошка објашњења

Класификација пољопривредних газдинстава према типу пољопривредне производње и класама економске величине, приказана у овој публикацији, заснива се на:

- *Структурним карактеристикама газдинстава у Србији*, које су добијене *Анкетом о структури пољопривредних газдинстава, 2018*, и
- *Економском критеријуму*, у виду *Коефицијента стандардне вредности производње пољопривредног производа (SO 2013)*, који је обрачунат за ниво НСТЈ 1 (Србија – север и Србија – југ) и за сваку врсту производа у пољопривреди (врсту усева, вишегодишњих засада и врсту стоке), као петогодишњи просек вредности за референтни период 2011–2015. године.

Анкета о структури пољопривредних газдинстава. Након Пописа пољопривреде 2012. године (резултати су доступни путем линка: <http://www.stat.gov.rs/oblasti/poljoprivreda-sumarstvo-i-ribarstvo/popis-poljoprivrede/>), РСЗ је током 2018. године (од 1. октобра до 30. новембра) реализовао Анкету о структури пољопривредних газдинстава (у даљем тексту: Анкета 2018. или Анкета), на узорку од 121.070 газдинстава на територији Србије. Анкета, која се спроводи између два пописа пољопривреде, представља важно структурно истраживање у систему статистике пољопривреде, којим се прикупљају подаци о фондовима и структури пољопривредних газдинстава (коришћено пољопривредно земљиште, број и врста стоке, број и стање механизације, радна снага на газдинствима, примењене агротехничке мере и сл.) и ажурира Статистички регистар пољопривредних газдинстава. Примењени методи прикупљања података били су: (а) метод САРП (подаци о породичним газдинствима и газдинствима предузетника прикупљени су анкетним методом на терену, коришћењем Листе пољопривредних газдинстава формиране на основу изабраног узорка) и (б) метод САВИ (газдинства привредних друштава, земљорадничких задруга и других облика организовања са статусом правног лица самостално су уносила податке у веб-Упитник). Више о методологији Анкете 2018. видети путем линка: http://popispoljoprivrede.stat.rs/popis/spg/lat/?page_id=294.

Коефицијент Стандардне вредности производње пољопривредног производа (SO) представља просечну јединичну новчану (тржишну) вредност производње одређене врсте пољопривредног производа (врсте усева, вишегодишњих засада и врсте стоке). Израчунава се за сваку врсту производа у пољопривреди, коришћењем просечних цена које су пољопривредни произвођачи остварили у откупу/продаји пољопривредних производа у референтном периоду. Изражава се у еврима, по хектару или грлу стоке/кошници. Обрачун SO коефицијента укључује продају пољопривредног производа (при томе, трошкови пласмана и транспорта не одузимају се од цене коју произвођач остварује на тржишту), сопствену потрошњу на газдинству и промене у залихама, а искључује директна плаћања (државну подршку), порез на додатну вредност и порезе на производе, као и прераду пољопривредних производа. За израчунавање SO 2013 коефицијента коришћени су подаци (просечне вредности за референтни период 2011-2015) о продајним, односно откупним ценама пољопривредних производа, подаци годишњих статистичких истраживања биљне и сточарске производње, извештај о закљаној стоци у клиницама и обрачун клања стоке ван клиница. С обзиром на комплексност биолошких процеса у сточарству и чињенице да животни век стоке обухвата период од неколико година, за обрачун сточарске производње коришћен је демографски модел, који подразумева употребу биотехничких коефицијената и претпоставки. Као извор за ову врсту података коришћено је FADN истраживање, а технички коефицијенти су потврђени од стране експерата Института за сточарство, Београд.

Значење појединих појмова коришћених у публикацији

Тип пољопривредне производње је систем производње газдинства који карактерише релативни допринос (учешће) различитих линија производње у укупној вредности производње на газдинству (у укупном SO на газдинству). Сва газдинства су класификована у следећих девет општих типова пољопривредне производње према вредности и учешћу појединачних SO у укупном SO газдинства (табела 1).

Табела 1. Класификација пољопривредних газдинстава према типу пољопривредне производње

Редни број типа производње	Типови пољопривредне производње
	ГАЗДИНСТВА СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ЗА ¹⁾
1.	Ратарство
2.	Повртарство, цвећарство и остале хортикултуре
3.	Вишегодишње засаде: винова лоза и воће
35.	✓ за виноградарство
36.	✓ за воћарство
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)
4.	Узгој говеда, оваца и коза
45.	✓ за млекарство
46.	✓ за узгој и тов говеда
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша
5.	Узгој свиња и живине
51.	➤ за свињарство
52.	➤ за живинарство
53.	➤ остало (комбиновано)
	МЕШОВИТА ГАЗДИНСТВА СА ²⁾
6.	Биљном производњом
7.	Сточарском производњом
8.	Биљном и сточарском производњом
9.	ГАЗДИНСТВА КОЈА НИСУ КЛАСИФИКОВАНА ³⁾

¹⁾ Више од 2/3 специјализоване делатности заступљено је у укупном SO газдинства.

²⁾ Праг од 2/3 удела делатности у укупном SO газдинства испод којег се газдинство не сматра специјализованим.

³⁾ Укупни SO газдинства = 0. Овде су укључена газдинства која су престала да се баве пољопривредном производњом и/или која немају економску вредност (нпр. породична газдинства која имају само окућницу или земљиште које се економски не користи, правна лица и предузетници који су угасили делатност и сл.).

Појединачни SO добија се множењем одговарајућег SO коефицијента са бројем јединица производње (хектара, односно броја грла) на газдинству и представља просечну новчану (тржишну) вредност производње одређеног пољопривредног производа, која се очекује у „нормалним“ околностима производње. Изражава се у еврима.

Укупни SO је просечна новчана (тржишна) вредност укупне производње на пољопривредном газдинству. Представља збир појединачних SO свих пољопривредних производа (усева/вишегодишњег засада или врста стоке) који се производе на газдинству и изражава се у еврима.

Економска величина газдинства једнака је укупном SO на газдинству и зависи од величине и структуре производње на газдинству (број хектара, врста усева/засада, број и врста стоке), као и од вредности SO коефицијената примењених у региону којем газдинство припада. Представља стандардну вредност пољопривредне производње коју пољопривредник може да очекује да ће добити од свог земљишта и стоке у датом региону и у „нормалним“ околностима производње. Изражава се у еврима.

У Табели 2 дат је пример економске величине пољопривредног газдинства у Србији, у региону Шумадија и Западна Србија, на основу обрачунаог коефицијената SO 2013.

Табела 2. Пример обрачуна економске величине пољопривредног газдинства у Србији, у региону Шумадија и Западна Србија, на основу коефицијента SO 2013.

Усеви/ стока	Површина/ број грла стоке на газдинству	Коефицијент SO 2013, Србија југ ¹⁾	Појединачни SO ²⁾ (2x3)
1	2	3	4
Кукуруз	7 ha	668,0 €/ha	4 676 €
Пшеница	2 ha	701,8 €/ha	1 403,6 €
Јечам	2 ha	540,6 €/ha	1 081,2 €
Суцокрет	2 ha	703,7 €/ha	1 407,4 €
Луцерка	2 ha	482,9 €/ha	965,8 €
Говеда у тову	35 грла	567,8 €/грлу	19 873 €
Јагоде	1 ha	3868,6 €/ha	3 868,6 €
Економска величина газдинства (укупни SO као збир појединачних SO):			33 275,6 €

Извор: Обрачун РЗС.

¹⁾ Коефицијент SO 2013. за ниво Србија југ за појединачни пољопривредних производа или групу сродних пољопривредних производа израчунат је коришћењем просечних цена које су пољопривредни произвођачи остварили у откупу/продаји пољопривредних производа у периоду 2011, 2012, 2013, 2014. и 2015. година.

²⁾ Појединачни SO добија се множењем одговарајућег коефицијента SO 2013. са бројем хектара под биљним културама, односно бројем грла стоке на газдинству.

Класе економске величине газдинстава. ЕУ и РЗС евидентирају 14 класа економске величине газдинстава, које су у овој публикацији агрегиране и сва пољопривредна газдинства у Србији класификована су према њиховој економској снази (укупна стандардна вредности производње на газдинству) у следећих осам класа:

- 1) 0–1 999 евра;
- 2) 2 000–3 999 евра;
- 3) 4 000–7 999 евра;
- 4) 8 000–14 999 евра;
- 5) 15 000–24 999 евра;
- 6) 25 000–49 999 евра;
- 7) 50 000–99 999 евра, и
- 8) 100 000 и више евра.

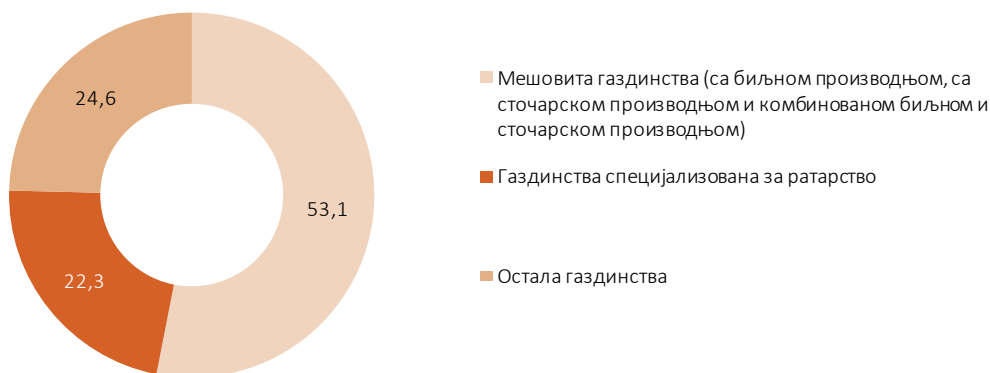
1. Пољопривредна газдинства према типу пољопривредне производње

Структура ПГ према типовима производње

Пољопривреду Србије карактерише доминација мешовитих пољопривредних газдинстава (графикони 1–2, прилог 2). Наиме, више од половине пољопривредних газдинстава (ПГ) у Србији (тачније 53,1%) припада једном од следећих типова производње: мешовита газдинства са биљном производњом (15,6%), мешовита газдинства са сточарском производњом (7,1%) и мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом (30,4%).

У групи газдинстава која су специјализована за одређену линију производње (њих је 46,8% од укупног броја ПГ), највише је оних специјализованих за ратарство (22,3%), а најмање специјализованих за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре, свега 1,4% (графикон 2).

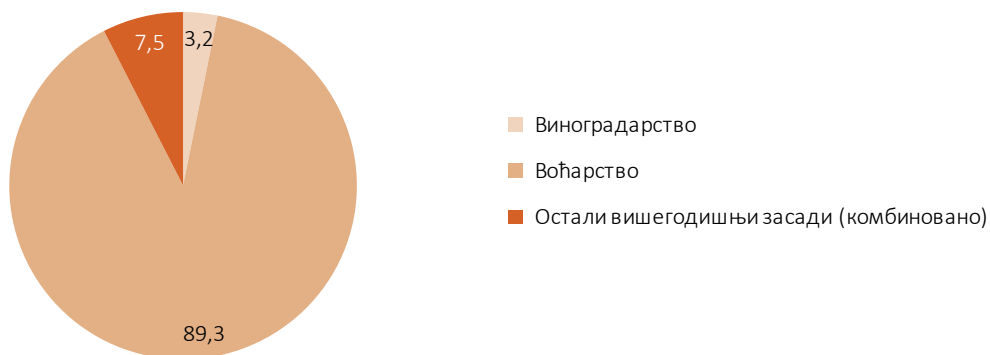
Граф. 1. Доминантна ПГ према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 2. Структура ПГ према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

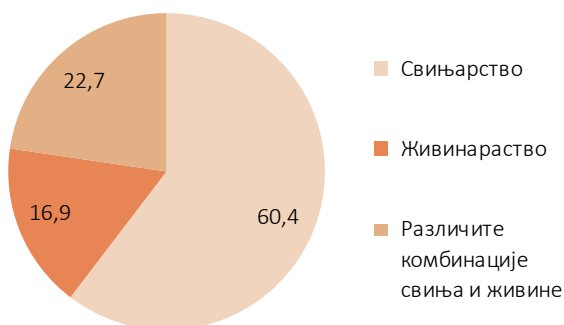
Граф. 3. Структура ПГ специјализованих за вишегодишње засаде, Република Србија, Анкета, 2018. (%)

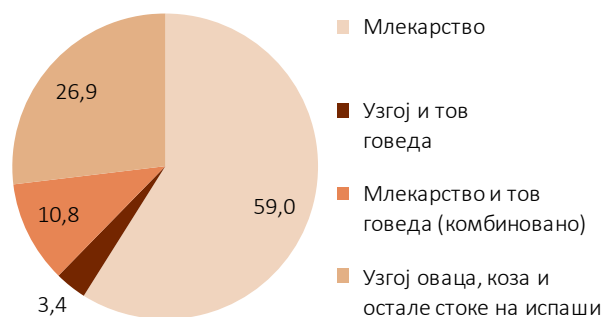
У структури газдинстава специјализованих за вишегодишње засаде доминирају газдинства специјализована за воћарску производњу (89,3%), док је свега 3,2% газдинстава специјализовано у сектору виноградарства (графикон 3).

Граф. 4. Структура ПГ специјализованих у сектору сточарства, Република Србија, Анкета 2018. (%)

ПГ специјализована за узгој свиња и живине

ПГ специјализована за узгој говеда, оваца и коза

Газдинства специјализована за узгој свиња и живине доминантно су оријентисана на узгој и тов свиња (60,4%), док се живинарством бави њих 16,9% (графикон 4). Од укупног броја ПГ специјализованих за узгој говеда, оваца и коза њих 59,0% се бави производњом млека, а узгојем и товом говеда свега 3,4% (графикон 4).

Структура ППГ, газдинстава ПЛ и предузећника према типовима производње

Структура породичних пољопривредних газдинстава према типовима производње приближна је просеку за Републику (с обзиром на то да ППГ учествују са 99,7% у укупном броју ПГ у Србији).

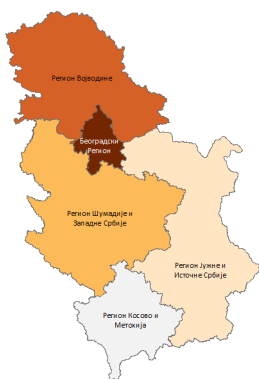
Граф. 5. Структура газдинстава ПЛ и предузетника према типовима пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

С друге стране, структура газдинстава правних лица и предузетника знатно се разликује од просека Републике. Највећи проценат ПЛ и предузетника специјализован је за ратарску производњу (41,9%), док најмањи проценат (0,6%) чине мешовита газдинства са сточарском производњом (графикон 5 и прилог 2).

Размештај укупног броја ПГ класификованих по типовима производње по регионима (НСТЈ 2)

Размештај укупног броја пољопривредних газдинстава класификованих по типовима производње, по регионима (НСТЈ 2), указује на следеће регионалне специфичности пољопривреде Србије (прилог 4):

- Највећи проценат (53,8%) газдинстава специјализованих за ратарство у Србији налази се у Региону Војводине, где је и највећи проценат (42,2%) газдинстава специјализованих за узгој свиња и живине;
- У односу на укупан број пољопривредних газдинстава специјализованих за гајење винове лозе и воћака, у Војводини их је најмање (7,4%), а највише (56,4%) у Региону Шумадије и Западне Србије;
- Највећи проценат пољопривредних газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца и коза (62,9%), као и мешовитих пољопривредних газдинстава у Србији, такође, своја газдинства има у Региону Шумадије и Западне Србије;
- Размештај газдинстава специјализованих за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре у великој мери је уједначен по регионима.

Анкеѿа 2018. vs. Поѿис ѿољоѿривреге 2012.

У 2018. години, као и у 2012, остаје непромењено доминантно учешће мешовитих пољопривредних газдинстава у укупном броју газдинстава Србије (53,1% у 2018. наспрам 53,7% у 2012).

↗ У односу на 2012, повећано је учешће газдинстава специјализованих за вишегодишње засаде (са 7,0% на 11,8%) и мешовитих газдинстава са биљном производњом (са 9,0% на 15,6%).

↘ Истовремено, смањено је учешће газдинстава специјализованих за узгој свиња и живине (са 8,8% на 5,4%), газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца, коза (са 8,4% на 5,9%) и мешовитих газдинстава са сточарском производњом (са 13,3% на 7,1%).

Структура ПГ ѿрема ѿиѿовима ѿроизводње, ниво НСТЈ 2

Посматрано на нивоу НСТЈ 2, структура пољопривредних газдинстава према типовима производње показује следеће карактеристике региона (графикони 6–9, карта 1 и прилог 3):

- ✓ Више од половине газдинстава у Војводини (тачније 53,3%) специјализовано је за ратарску производњу;
- ✓ У остала три региона Србије највеће је учешће мешовитих газдинстава (са биљном производњом, са сточарском производњом и комбинацијом биљне и сточарске производње). Ова газдинства чине приближно половину (Београдски регион), односно преко 60% газдинстава у Региону Шумадије и Западне Србије и Региону Јужне и Источне Србије;
- ✓ Не рачунајући газдинства која нису класификована, у свим регионима најмање је учешће газдинстава специјализованих у повртарској и цвећарској производњи;
- ✓ Регион Војводине, у односу на остала три региона, има највеће учешће газдинстава специјализованих за узгој свиња и живине (10,0%), а најмање је учешће ових газдинстава (по 3,9%) у Региону Шумадије и Западне Србије и Региону Јужне и Источне Србије;
- ✓ Пољопривредних газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца и коза процентуално највише има Регион Шумадије и Западне Србије (8,6%), а најмање Регион Војводине (2,1%).

Граф. 6. Структура ПГ према типовима производње, Београдски регион, Анкета 2018. (%)

Граф. 7. Структура ПГ према типовима производње, Регион Војводине, Анкета 2018. (%)

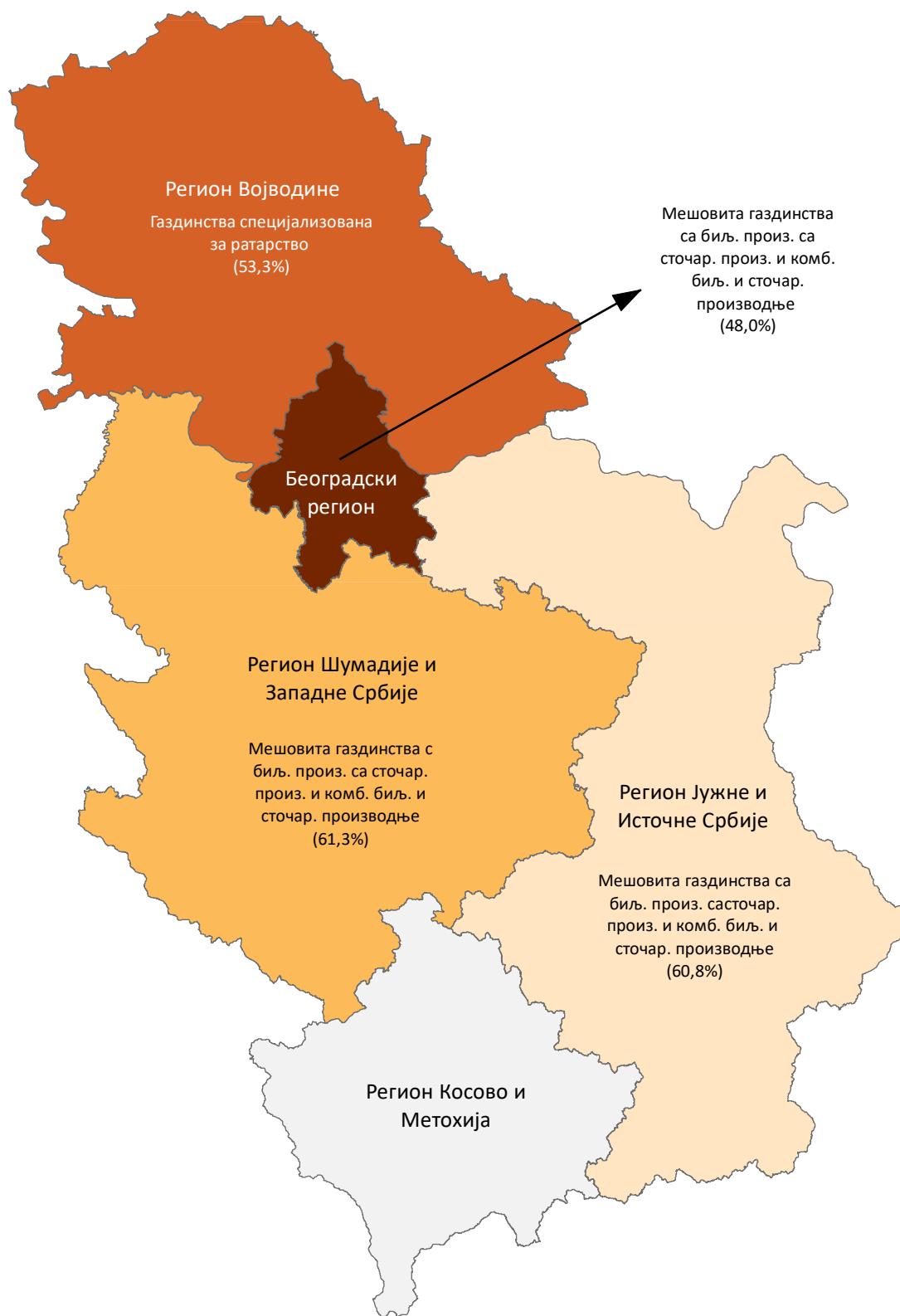
Граф. 8. Структура ПГ према типовима производње, Регион Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (%)

Граф. 9. Структура ПГ према типовима производње, Регион Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (%)

Карта 1. Доминантно заступљена пољопривредна газдинства према типу производње, ниво региона (НСТЈ 2), Анкета 2018.

2. Економска величина пољопривредних газдинстава

2.1. Просечна економска величина пољопривредних газдинстава

Просечна економска величина пољопривредног газдинства у Србији, према подацима Анкете 2018, износи 8 610 евра и виша је за 45% у односу на 2012. годину (табела 1). Ово повећање резултат је истовремено смањења броја пољопривредних газдинстава и повећања њихове економске вредности у анализираном периоду.

Табела 1. Број и економска величина пољопривредних газдинстава у Републици Србији и ЕУ

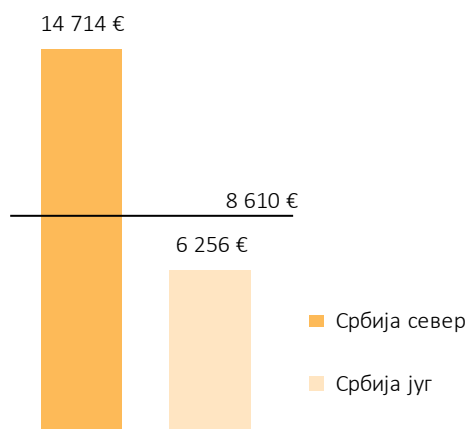
	Број ПГ	Укупна економска величина ПГ (SO) у еврима	Просечна економска величина ПГ у еврима
Република Србија – Анкета 2018	564 541	4 860 542 605	8 610
Република Србија – Попис пољопривреде 2012	631 552	3 750 790 895	5 939
ЕУ 28 – Анкета 2016	10 467 760	364 118 827 100	34 785

Извор: За Србију подаци Анкете 2018. и Пописа пољопривреде 2012.
За ЕУ подаци Анкете 2016, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Просечна економска величина пољопривредног газдинства у Србији (Анкета 2018) нижа је више од четири пута у односу на просек ЕУ-28. У поређењу са земљама ЕУ (подаци Евростата, Анкета 2016), нижу просечну економску величину пољопривредног газдинства у односу на Србију, има једино Румунија (3 538 евра), док Малта (10 642 евра) и Грчка (11 059 евра) имају за 23,6%, односно за 28,4% већу просечну вредност газдинства од Србије, респективно. Све друге земље имају по неколико пута већу просечну економску вредност газдинства у односу на Србију, а највећу економску величину имају газдинства у Холандији (414 638 евра), затим Данској (287 088 евра), Белгији (217 891 евра), Чешкој (191 555 евра), Луксембургу (185 283 евра) итд.

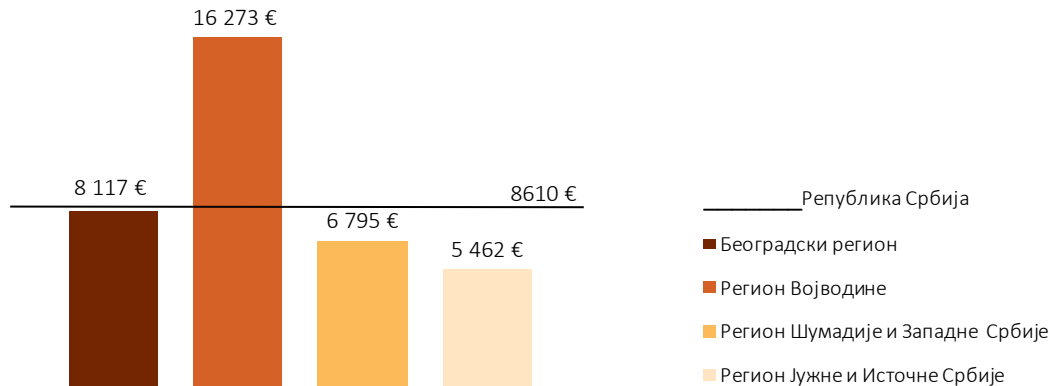
Граф. 10. Просечна економска величина ПГ, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018.

У односу на просечну економску величину ПГ у Србији (графикон 10):

- ПГ на подручју територијалне јединице Србија – север (Београдски регион и Регион Војводине) имају за 71% вишу вредност, док
- ПГ на подручју територијалне јединице Србија – југ (Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије) имају за 27% нижу вредност.

Граф. 11. Просечна економска величина ПГ, Република Србија и НСТЈ 2, Анкета 2018.

Просечна економска величина ПГ значајно се разликује на нивоу НСТЈ 2 (графикон 11):

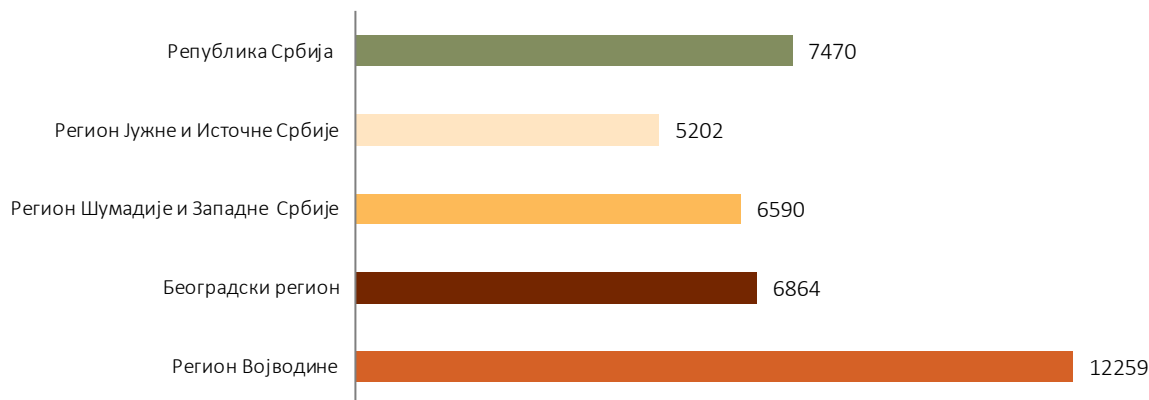
- Економски најснажнија газдинства су у Региону Војводине (16 273 евра), где је просечна економска вредност газдинства скоро дупло виша од просека Републике и чак три пута изнад просечне вредности газдинства у Региону Јужне и Источне Србије;
- Економски најслабија газдинства су у Региону Јужне и Источне Србије (5 462 евра), где је просечна економска вредност газдинства за 37% испод просека Републике и чини тек трећину вредности газдинства у Региону Војводине.

ППГ vs. газдинства ПГ и предузетника

Иако просечну економску величину ПГ у Србији доминантно опредељују ППГ (која учествују са 99,7% у укупном броју пољопривредних газдинстава у Србији), посматрано према организационо-правној форми пољопривредних газдинстава, просечна економска величина газдинства се значајно разликује и износи:

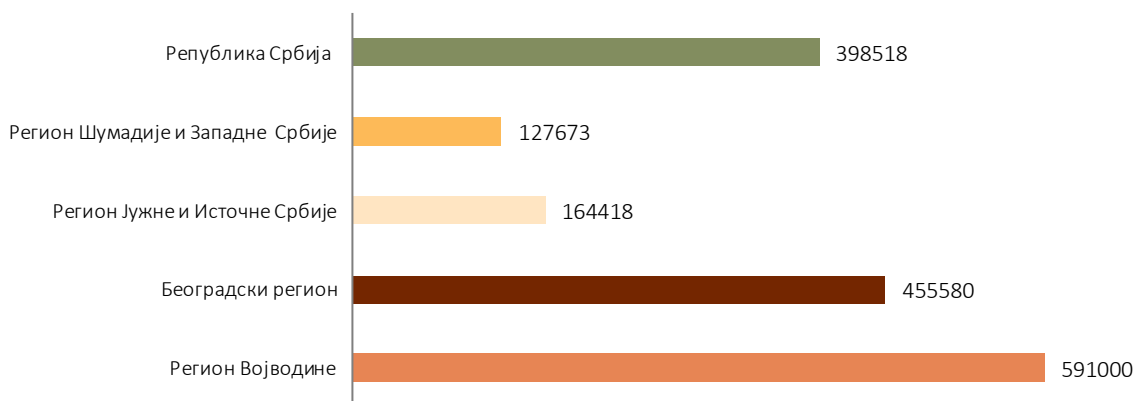
- 7 470 евра за ППГ (графикон 12), односно
- 398 518 евра за сектор ПЛ и предузетника (графикон 13).

Граф. 12. Просечна економска величина ППГ (у еврима), Република Србија и НСТЈ 2, Анкета 2018.

Највећа просечна економска вредност ППГ је у Војводини (12 259 евра), а најмања у Региону Јужне и Источне Србије (5 202 евра, што је више него дупло испод Региона Војводине) (графикон 12).

Граф. 13. Просечна економска величина газдинстава ПЛ и предузетника (у еврима), Република Србија и НСТЈ 2, Анкета 2018.

У односу на просечну економску величину правних лица и предузетника на нивоу Републике, Београдски регион и Регион Војводине показују више вредности од просека (за 14%, односно 48% респективно), док Регион Јужне и Источне Србије и Регион Шумадије и Западне Србије показују знатно ниже вредности од просека Републике (графикон 13). Примера ради, просечна економска вредност ПЛ и предузетника у Региону Шумадије и Западне Србије чини свега трећину вредности ових привредних субјеката на нивоу Републике.

2.2. Просечна економска величина пољопривредних газдинстава према типовима пољопривредне производње

Највећу просечну економску вредност имају ПГ специјализована за узгој свиња и живине

За разлику од 2012. године, када су највећу просечну економску вредност имала газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре, у 2018. години економски најснажнија су газдинства специјализована за узгој свиња и живине (12 376 евра), која чине 5,4% укупног броја ПГ у Србији (табела 2).

Најнижу просечну економску вредност имају мешовита газдинства са биљном производњом

На дну лествице по просечној економској снази налазе се мешовита газдинства са биљном производњом, која чине 15,6% укупног броја ПГ (табела 2), за разлику од 2012. године, када су најнижу просечну економску вредност имала газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће).

Највећи број пољопривредних газдинстава у Србији (скоро трећина) припада мешовитим газдинствима са биљном и сточарском производњом и њихова просечна економска величина (8 062 евра) незнатно је испод просека Републике (табела 2).

Табела 2. Просечна економска величина пољопривредних газдинстава према типу пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (еври)

	ПГ, укупно	ППГ	ПЛ и предузетници
ПГ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА за:			
1. Ратарство	10 881	8 754	397 199
2. Повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	10 576	9 051	73 876
3. Вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	6 472	5 919	114 213
4. Узгој говеда, оваца и коза	10 290	9 998	265 934
5. Узгој свиња и живине	12 376	8 281	767 190
МЕШОВИТА ПГ са:			
6. Биљном производњом	5 597	5 403	279 764
7. Сточарском производњом	9 476	8 564	3 662 427
8. Биљном и сточарском производњом	8 062	7 254	1 167 948
9. ПГ КОЈА НИСУ КЛАСИФИКОВАНА	-	-	-
УКУПНО	8 610	7 470	398 518

ППГ vs. газдинства ПЛ и предузетника

На сектору ППГ највећу просечну економску вредност (9 998 евра) имају газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза (табела 2), за разлику од 2012. године, када су то била газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре. Најниже економске снаге (5 403 евра) јесу мешовита породична газдинства са биљном производњом, док су 2012. то била породична газдинства специјализована за вишегодишње засаде винове лозе и воћа.

На сектору ПЛ и предузетника, највећу просечну економску вредност, као и 2012. године, имају мешовита газдинства са сточарском производњом (табела 2), која процентуално имају најмање учешће (свега 0,6%) у укупном броју ПЛ и предузетника. Најнижу економску снагу имају газдинства ПЛ и предузетника специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре, у односу на 2012, када су то била газдинства специјализована за виноградарство и воћарство.

Просечна економска вредност газдинстава ПЛ и предузетника специјализованих за ратарску производњу, којих у структури ових привредних субјеката има највише (41,9%), износи 397 199 евра, што одговара просечној економској величини целокупног сектора ПЛ и предузетника (табела 2).

2.3. Структура пољопривредних газдинства према класама економске величине

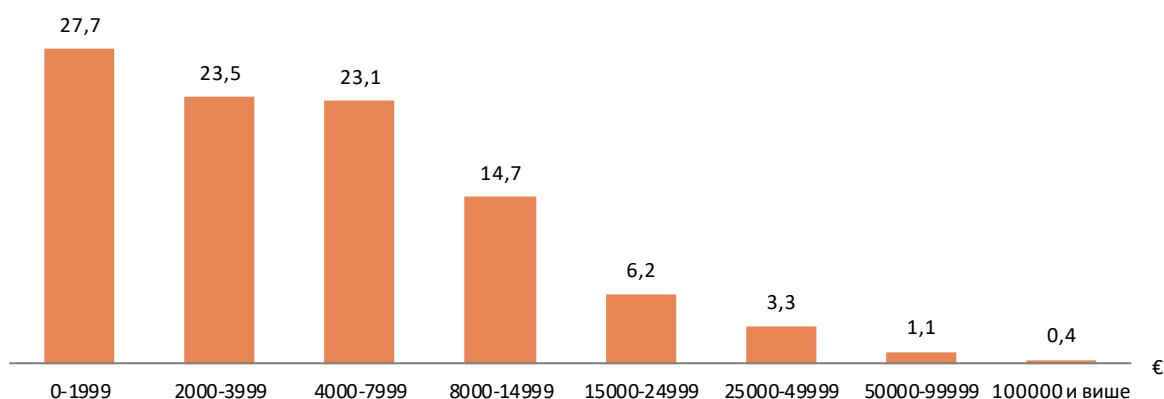
Удео ПГ по класама економске величине смањује се са расијом економских класа

Највећи проценат ПГ у Србији (27,7%) припада најнижој класи економске величине (0–1 999 евра), а у прве три економске класе (газдинства до 7 999 евра) налази се чак 74,3% ПГ у Србији (графикон 14).

У односу на податке Пописа пољопривреде 2012, када је скоро половина (тачније 45,7%) ПГ припадала најнижој економској класи, подаци Анкете 2018. указују да се смањује број газдинстава чија је вредност производње на најнижој економској лествици.

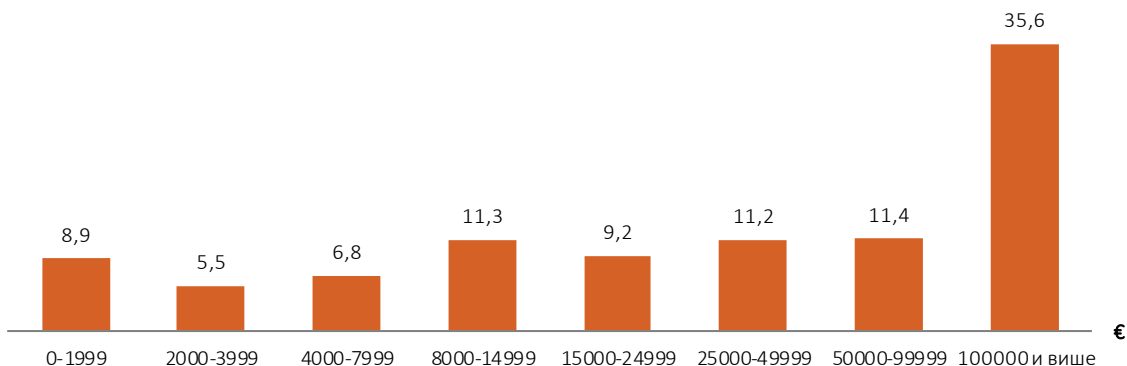
Најмањи број ПГ (њих 2 272, односно 0,4%) евидентира се у класи највише економске вредности (100 000 и више евра), што је приближно исто у односу на податке Пописа пољопривреде 2012. (графикон 14).

Граф. 14. Структура ПГ према класама економске величине, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Сличне релације просеку Републике присутне су код ППГ. Разлике у односу на просек Републике постоје код газдинстава ПЛ и предузетника, где највећи проценат од укупног броја привредних субјеката (35,6%) послује у класи највише економске вредности од 100 000 и више евра (графикон 15).

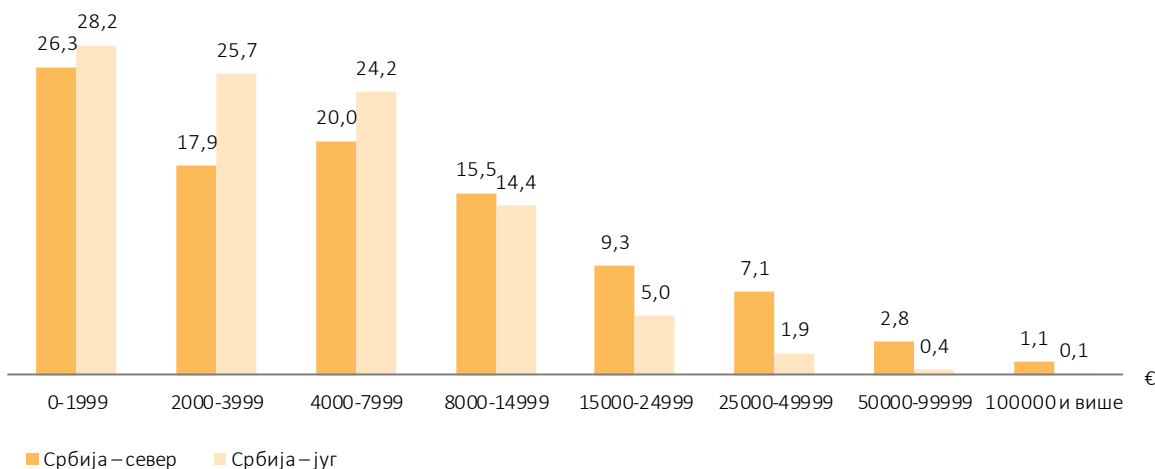
Граф. 15. Структура газдинстава ПЛ и предузетника према класама економске величине, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Када се посматра на нивоу НСТЈ 1, уочава се следеће (графикон 16):

- ✓ Највећи проценат пољопривредних газдинстава у обе статистичке територијалне јединице налази се у класи најниже економске вредности (0–1 999 евра) и обрнуто, најмањи проценат газдинстава је у класи највише економске величине (100 000 и више евра);
- ✓ Србија – север, у односу на Србија – југ, има мањи проценат газдинстава у нижим економским класама (од 0 до 1 999 евра, од 2 000 до 3 999 евра и од 4 000 до 7 999 евра) и истовремено већи проценат газдинстава у средњим и вишим економским класама (класама од 8 000 евра и више).

Граф. 16. Структура ПГ према класама економске величине, НСТЈ 1, Анкета 2018. (%)

На графиконима 17–20 приказана је структура ПГ према класама економске величине на нивоу региона (НСТЈ 2). Подаци указују на следеће:

- У свим регионима највећи проценат ПГ је у најнижој економској класи (0–1 999 евра);
- Удео ПГ по класама економске величине смањује се са растом економских класа у свим регионима, осим у Региону Војводине;
- У Региону Шумадије и Западне Србије готово приближни проценат газдинстава налази се у прве три економске класе, те 75,5% укупног броја ПГ овог региона припада класама економске вредности до 8 000 евра;
- Слично је и у Региону Јужне и Источне Србије, где 82,0% ПГ припада класама економске вредности до 8 000 евра;
- Регион Војводине, у односу на остала три региона, има највећи проценат ПГ у вишим економским класама (класама од 15 000 евра па навише).

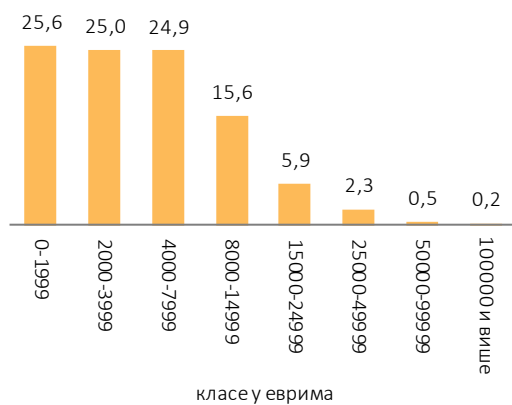
Граф. 17. Структура ПГ према класама економске величине, Београдски регион, Анкета 2018. (%)

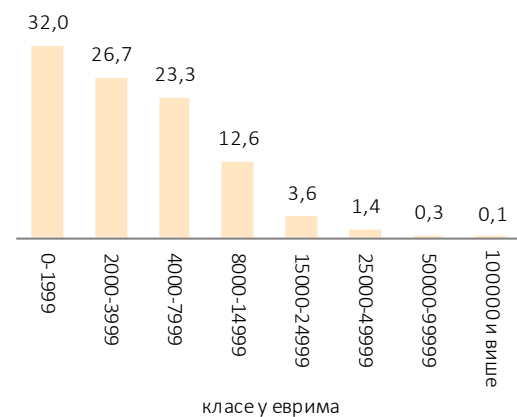
Граф. 18. Структура ПГ према класама економске величине, Регион Војводине, Анкета 2018. (%)

Граф. 19. Структура ПГ према класама економске величине, Регион Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (%)

Граф. 20. Структура ПГ према класама економске величине, Регион Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (%)

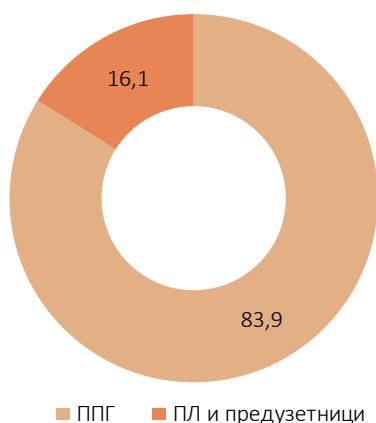
3. Коришћено пољопривредно земљиште према типу производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава

Према подацима Анкете 2018, коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ) Србије захвата површину од 3 475 894 ха. Ова површина већа је за 38 471 ха (за 1,1%) у односу на 2012. годину, што се може објаснити конверзијом дела некоришћеног у коришћено пољопривредно земљиште, с обзиром на то да је површина некоришћеног земљишта смањена са 424 054 ха на 289 953 ха у периоду 2012–2018. године.

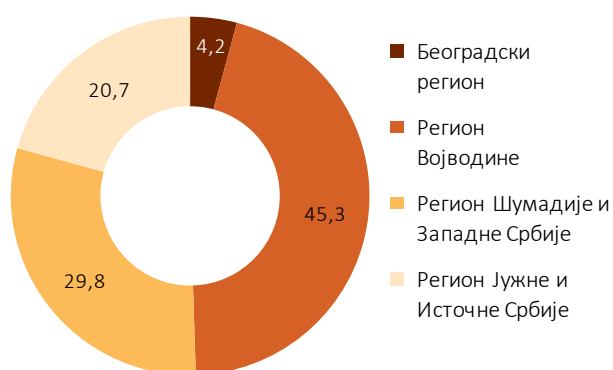
КПЗ Србије користе ППГ, са учешћем од 84%, и правна правна лица и предузетници са учешћем од 16% (графикон 21).

Расподела КПЗ према регионима (НСТЈ 2) показује да се готово половина КПЗ Србије (45,3%) налази у Региону Војводине (графикон 22).

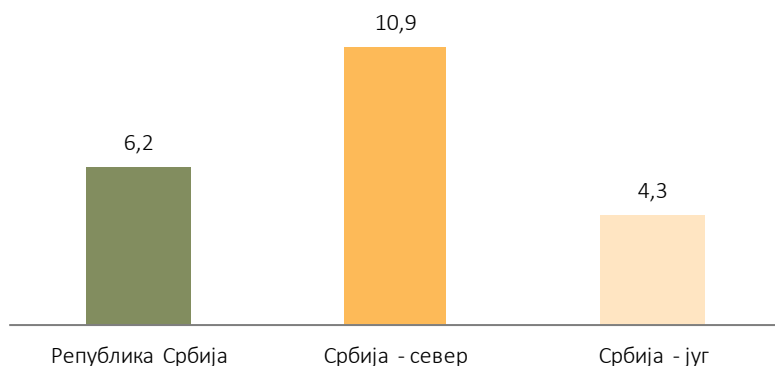
Граф. 21. Структура КПЗ према организационо-правним облицима ПГ, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 22. Учешће КПЗ региона у укупном КПЗ, Анкета 2018. (%)

Граф. 23. Просечна површина КПЗ газдинстава, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (ха)

Просечна површина КПЗ којом располажу ПГ у Србији, према подацима Анкете 2018, износи 6,2 ха (графикон 23), што је за 15% више у односу на 2012. годину (5,4 ха). Већа просечна површина КПЗ резултат је смањивања броја пољопривредних газдинстава (за 10,6%), као и незнатног повећања КПЗ (за 1,1%) у периоду 2012–2018.

На нивоу НСТЈ 1, постоји значајна разлика у површини КПЗ по газдинству (графикон 23). У статистичкој територијалној јединици Србија – север величина КПЗ по газдинству (10,9 ha) за 2,5 пута већа је у односу на ниво Србија – југ (4,3 ha).

Просечна величина КПЗ газдинстава правних лица и предузетника (340,1 ha) знатно је виша у односу на ППГ (5,2 ha) (прилог 5).

3.1. Коришћено пољопривредно земљиште према типу пољопривредне производње

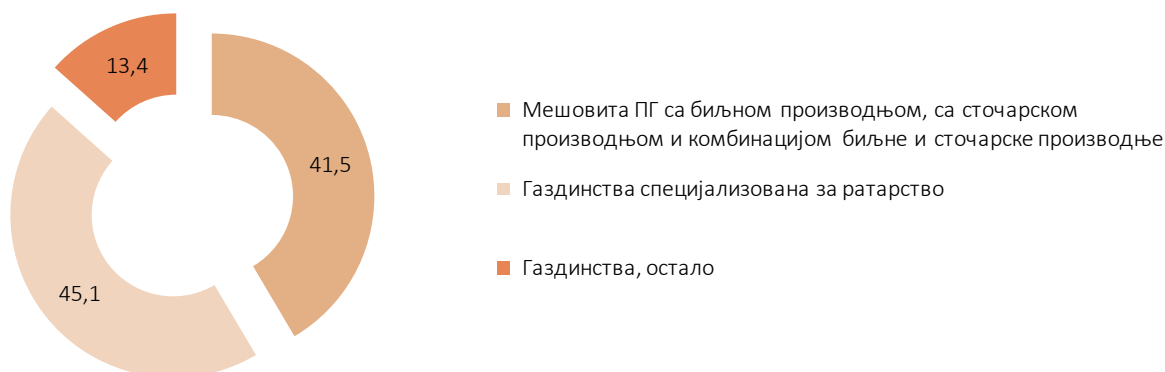
Структура КПЗ према типовима производње

Структура КПЗ према типовима пољопривредне производње (графикон 24) показује да највећим процентом КПЗ Србије располажу пољопривредна газдинства специјализована за ратарство (45,1%), а најмањи проценат укупног КПЗ користе газдинства која нису класификована (0,2%) и газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре (0,5%).

Граф. 24. Структура КПЗ према типовима пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 25. Расподела КПЗ према типовима пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Мешовита ПГ у сва три типа (мешовита газдинства са биљном производњом, мешовита газдинства са сточарском производњом и мешовита газдинства са комбинацијом биљне и сточарске производње) заједно имају на располагању 41,5% укупног КПЗ Републике, што је приближно површини којом располажу и газдинства специјализована за ратарство (графикон 25).

Иако мешовита газдинства чине највећи удео у укупном броју ПГ у Србији (53,1%), а газдинства специјализована за ратарство чине 22,3%, ова газдинства располажу са по приближно истом површином КПЗ Србије.

Структура КПЗ према типовима производње: ППГ vs. газдинства ПЛ и предузетника

Структура КПЗ породичних пољопривредних газдинстава према типовима производње у великој мери одговара просеку Републике (графикон 26).

Граф. 26. Структура КПЗ ППГ према типу пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

С друге стране, структура КПЗ правних лица и предузетника разликује се од просека Републике, с обзиром на то да је у овом сектору висок проценат КПЗ (78,0%) ангажован у сектору ратарства (графикон 27).

Граф. 27. Структура КПЗ правних лица и предузетника према типу пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Просечна величина КПЗ (газдинстава) према типовима пољопривредне производње

Просечна површина КПЗ газдинстава у Србији значајно се разликује у зависности од типа производње којим се газдинство бави (графикон 28 и прилог 5).

Највећу просечну површину КПЗ имају газдинства специјализована за ратарску производњу (12,4 ха или duplo више од просека Републике), док је површина газдинстава специјализованих за узгој свиња и живине најмања (1,8 ха). Малу просечну величину КПЗ имају и газдинства специјализована за радно интензивне типове производње, као што су повртарство, цвећарство и остале хортикултуре (2,3 ха), као и газдинства специјализована за вишегодишње засаде винове лозе и воћа (2,6 ха).

Граф. 28. Површина КПЗ по газдинству, према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (ха)

Просечна величина КПЗ газдинстава према типичовима пољопривредне производње: Србија – север, Србија – југ

Просечна површина КПЗ газдинстава у готово свим типовима производње у северном делу Србије већа је у односу на југ (графикон 29 и прилог 5).

Граф. 29. Површина КПЗ по газдинству, према типу производње, НСТЈ 1, Анкета 2018. (ha)

Србија – север

Србија – југ

Анкета 2018. vs. Попис пољопривреде 2012.

Подаци Анкете из 2018. године указују да је, у односу на 2012. годину, дошло до промена у структури КПЗ према типовима производње (табела 3). Површине газдинстава специјализованих за вишегодишње засаде двоструко су веће, а значајан раст КПЗ евидентиран је и код мешовитих газдинстава са биљном производњом. С друге стране, површине газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца и коза, као и мешовитих газдинстава са сточарском производњом, значајно су смањене.

Табела 3. Промене у структури КПЗ по типовима пољопривредне производње, 2012–2018. (ha)

КПЗ по типовима пољопривредне производње	Попис 2012	Анкета 2018	Разлика 2018–2012
Газдинства специјализована за ратарство	1 571 099	1 567 116	- 3 983 ↘
Газдинства специјал. за поврт., цвећ. и остале хортикултуре	17 827	19 060	1 233 ↗
Газдинства специјал. за вишегод. засаде (винова лоза и воће)	84 108	174 051	89 943 ↗
Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	257 709	211 746	-45 963 ↘
Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	50 182	55 251	5 069 ↗
Мешовита газдинства са биљном производњом	193 056	340 702	147 646 ↗
Мешовита газдинства са сточарском производњом	345 700	206 571	-139 129 ↘
Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	915 706	893 911	-21 795 ↘
Газдинства која нису класификована	2 036	7 487	5 451 ↗
УКУПНО КПЗ	3 437 423	3 475 894	38 471 ↗

Посматрано по регионима (НСТЈ 2), КПЗ према типу пољопривредне производње има следеће специфичности (графикони 30–33, карта 2):

- ✓ Највећим процентом КПЗ Београдског региона, Региона Шумадије и Западне Србије и Региона Јужне и Источне Србије располажу мешовита газдинства са биљном производњом, са сточарском производњом и комбинацијом биљне и сточарске производње (53,5%, 62,3% и 56,1%, респективно), а у Региону Војводине газдинства специјализована за ратарску производњу (75,1%);
- ✓ Најмањим процентом КПЗ у свим регионима располажу газдинства специјализована за поврће, цвеће и остале хортикултуре.

Граф. 30. Структура КПЗ према типу пољопривредне производње у Београдском региону, Анкета 2018. (%)

Граф. 31. Структура КПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Војводине, Анкета 2018. (%)

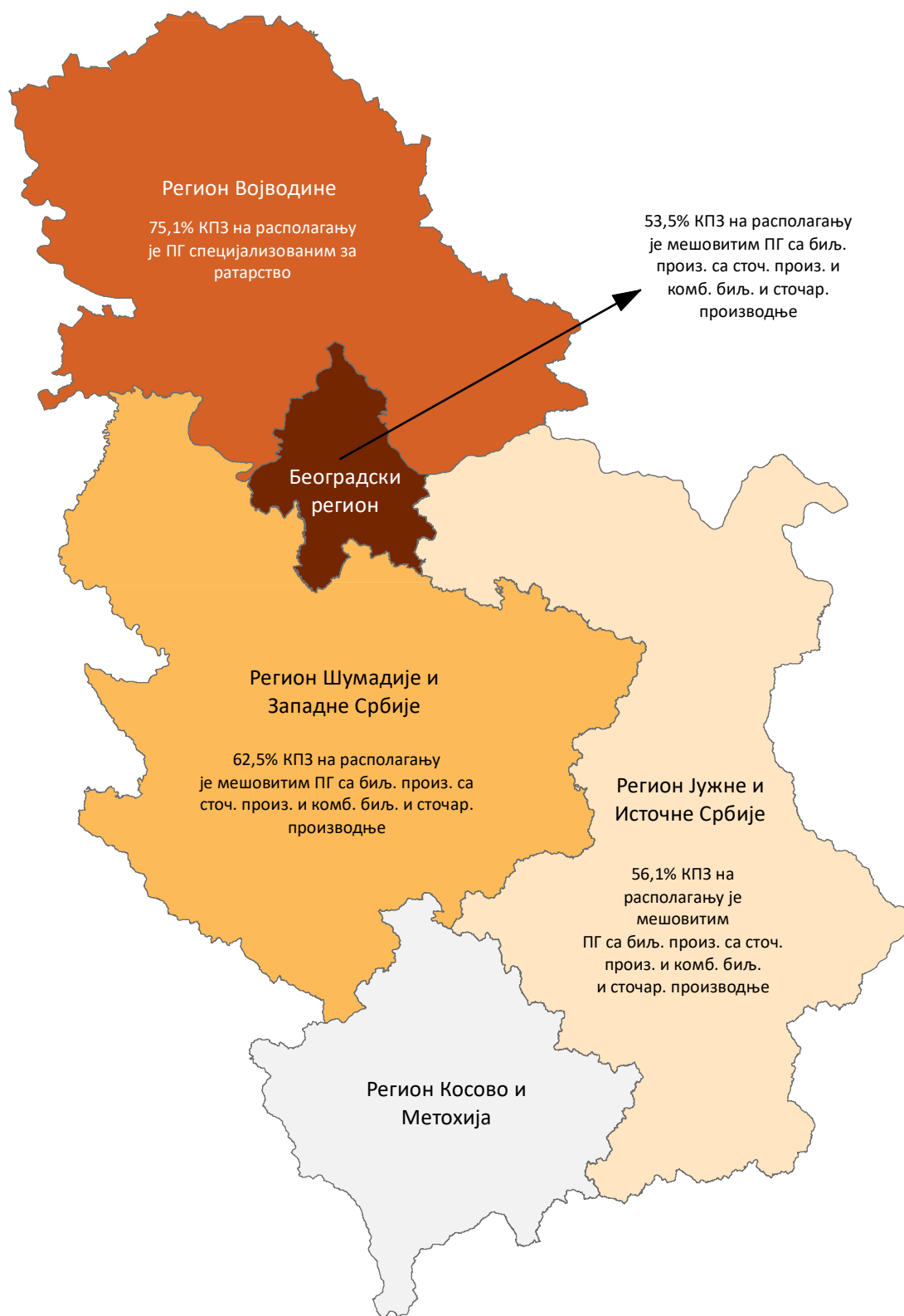
Граф. 32. Структура КПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (%)

Граф. 33. Структура КПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (%)

Карта 2. Доминантан начин коришћења КПЗ у регионима (НСТЈ 2), Анкета 2018.

3.2. Коришћено пољопривредно земљиште према класама економске величине пољопривредних газдинства

Структура КПЗ по класама економске величине

Највећи проценат КПЗ Србије (20,3%) користе ПГ у највишој економској класи (табела 4), којих је свега 0,4% у укупном броју пољопривредних газдинстава (графикон 14).

Тако је и у статистичкој територијалној јединици Србија – север, где највећим процентом КПЗ (чак трећином) располаже 1,1% ПГ који су највишој економској класи (100 000 и више евра).

У територијалној јединици Србија – југ, највећи проценат КПЗ (45%) ангажован је код ПГ у класама средње економске величине, 4 000–7 999 евра и 8 000–14 999 евра (табела 4).

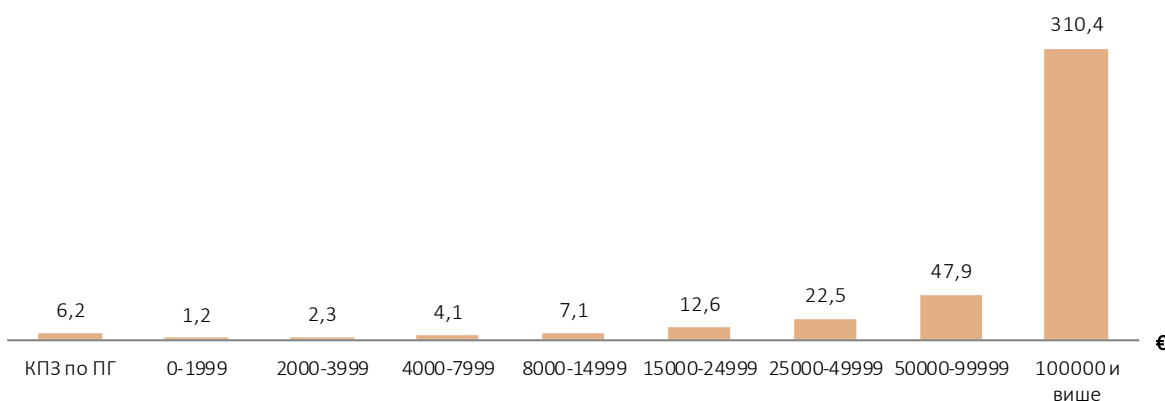
Табела 4. Структура КПЗ према класама економске величине ПГ, Анкета 2018. (%)

	Класе економске величине у еврима							
	0–1 999	2 000–3 999	4 000–7 999	8 000–14 999	15 000–24 999	25 000–49 999	50 000–99 999	100 000 и више
Србија – укупно	5,2	8,9	15,2	17,0	12,6	12,2	8,5	20,3
Србија – север	2,1	3,3	7,7	11,6	12,6	16,2	13,2	33,4
Србија – југ	8,3	14,4	22,6	22,3	12,7	8,3	3,8	7,5

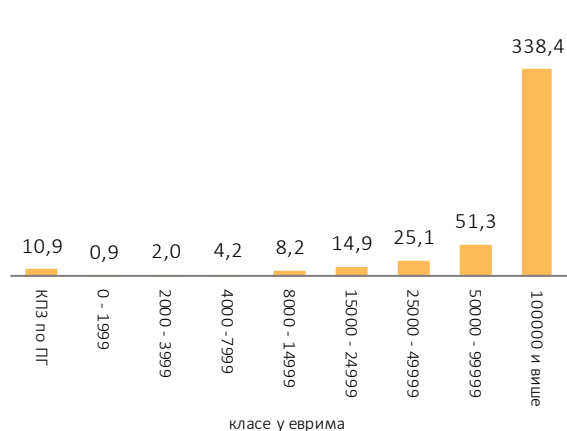
Просечна величина КПЗ (газдинства) по класама економске вредности

С растом економских класа, постепено се повећава и просечна површина КПЗ газдинстава (од 1,2 ха у класи од 0–1 999 евра до 47,9 ха у класи 50 000–99 999 евра). У највишој економској класи (100 000 и више евра) нагло се повећава просечна величина КПЗ и износи 310,4 ха (графикон 34 и прилог 5).

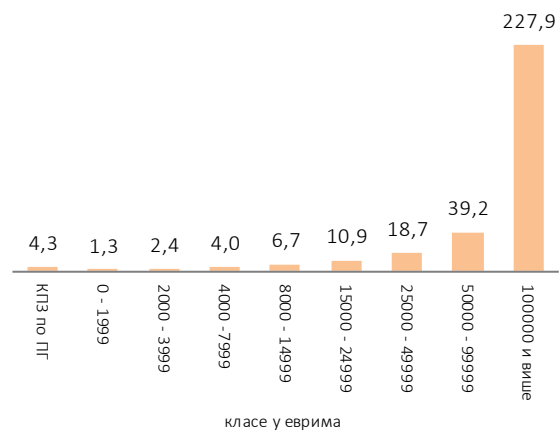
Граф. 34. Просечна величина КПЗ по класама економске вредности, Република Србија, Анкета 2018. (ха)

Граф. 35. КПЗ по пољопривредном газдинству према класама економске величине, Србија – север, Анкета 2018. (ha)

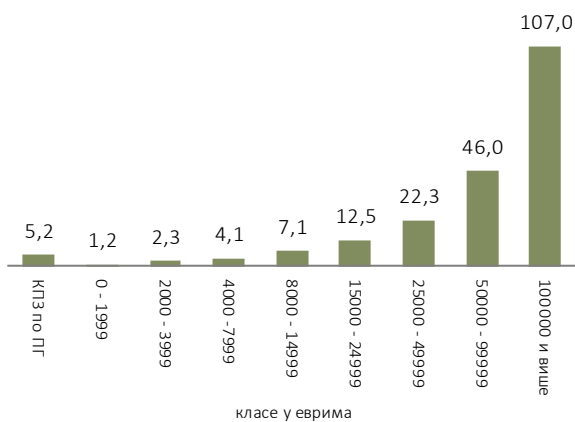

Граф. 36. КПЗ по пољопривредном газдинству, према класама економске величине, Србија – југ, Анкета 2018. (ha)

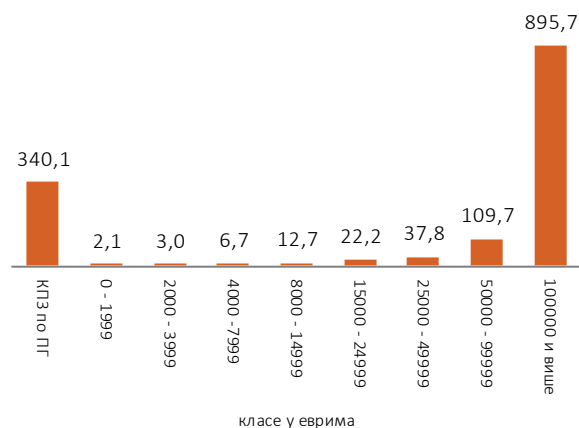

Исти однос између економске снаге газдинстава и површине КПЗ по газдинству постоји и на нивоу НСТЈ 1 Србија – север и Србија – југ (графикони 35-36 и прилог 5).

Граф. 37. Просечна величина КПЗ породичних пољопривредних газдинстава, Република Србија, Анкета 2018. (ha)

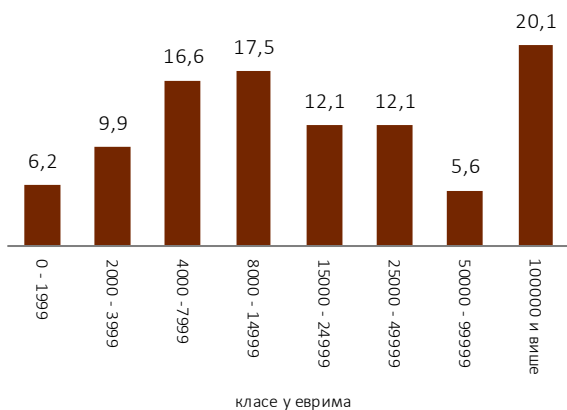
Граф. 38. Просечна величина КПЗ правних лица и предузетника, Република Србија, Анкета 2018. (ha)

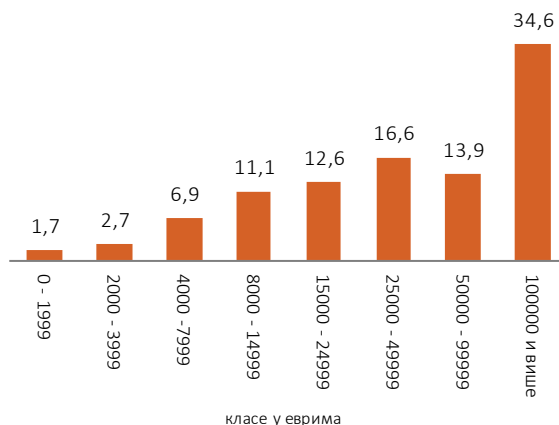
Просечна величина КПЗ газдинстава ПЛ и предузетника виша је у односу на ППГ у свим класама економске величине, а највећа разлика између ова два типа ПГ је у класама високих економских вредности (графикони 37 и 38 и прилог 5).

Посматрано на нивоу региона (НСТЈ 2), структура КПЗ према класама економске величине газдинстава приказана је графикама 39–42.

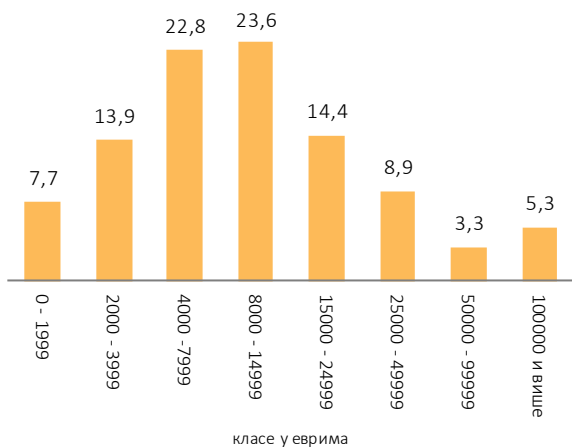
Граф. 39. Структура КПЗ према класама економске величине газдинстава у Београдском региону, Анкета 2018.

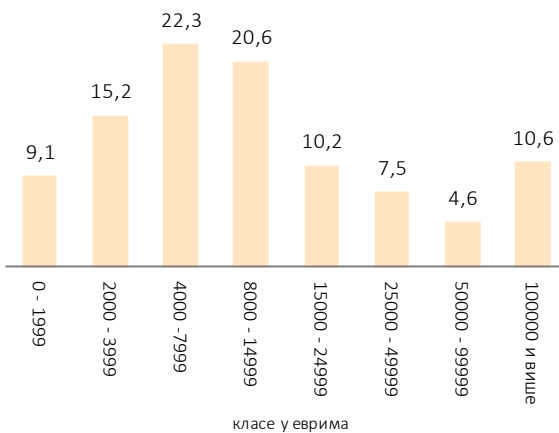
Граф. 40. Структура КПЗ према класама економске величине газдинстава у Региону Војводине, Анкета 2018.

Граф. 41. Структура КПЗ према класама економске величине газдинстава у Региону Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018.

Граф. 42. Структура КПЗ према класама економске величине газдинстава у Региону Јужне и Источне Србије, Анкета 2018.

4. Условна грла према класама економске величине пољопривредних газдинстава

Према подацима Анкете 2018, на пољопривредним газдинствима у Србији налази се 1 933 840 условних грла (скр. УГ), што је за 4,3% мање у односу на 2012. годину. Према организационо-правном облику ПГ, 85,4% УГ је на ППГ, док је 14,6% на газдинствима ПЛ и предузетника. Регионални размештај УГ (табела 5) показује да највеће учешће у укупном броју УГ Србије има Регион Шумадије и Западне Србије (41,1%).

Табела 5. Регионални размештај условних грла (УГ), Анкета 2018.

Региони НСТЈ 2	Структура УГ по регионима, %
Београдски регион	4,8
Регион Војводине	35,8
Регион Шумадије и Западне Србије	41,1
Регион Јужне и Источне Србије	18,3
Република Србија – укупно	100,0

Свако газдинство у Србији у просеку има на располагању 3,4 УГ, са разликама на нивоу НСТЈ 1 (прилог 6):

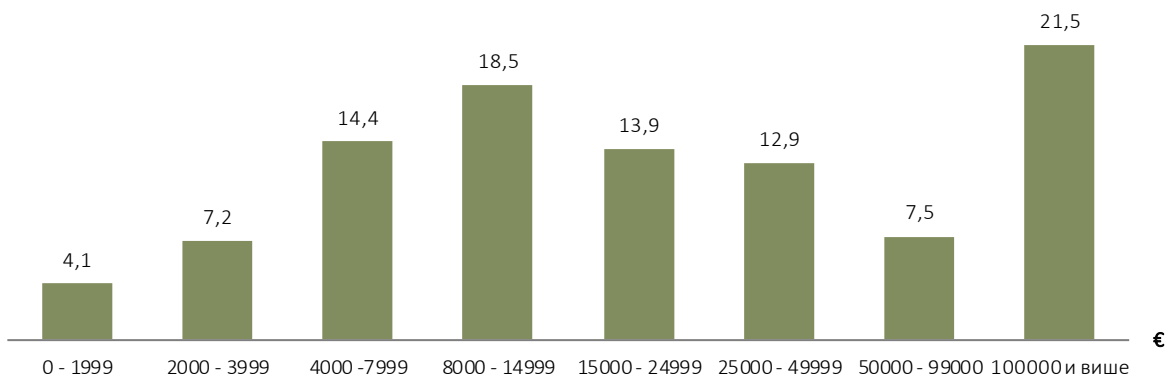
- Србија – север (5,0 УГ по ПГ), и
- Србија – југ, скоро дупло мање (2,8 УГ по ПГ).

Просечан број УГ на газдинствима ПЛ и предузетника износи 171 и вишеструко је већи у односу на ППГ (2,9 УГ).

Структура УГ према класама економске величине

Највећи проценат укупног броја УГ Србије налази се на газдинствима највише економске вредности (од 100 000 и више евра) (21,5%) и средње економске вредности (од 8 000 до 14 999 евра) (18,5%). Газдинства ових двеју економских класа имају на располагању 40% укупног броја УГ Србије (графикон 43).

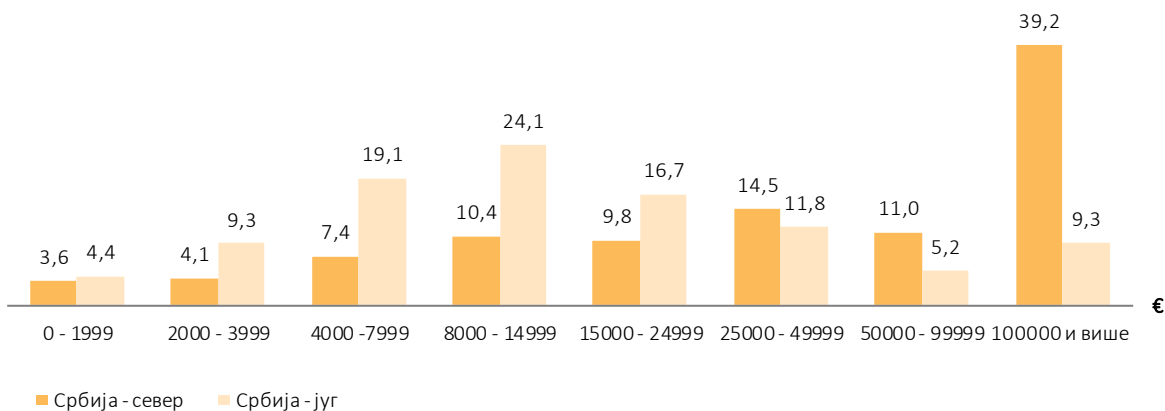
Граф. 43. Структура условних грла према економској величини ПГ, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Структура УГ према класама економске величине: НСТЈ 1

Близу 40% укупног броја УГ на подручју територијалне јединице Србија – север налази се на газдинствима која припадају највишој економској класи (100 000 и више евра). С друге стране, највећи проценат УГ на подручју Србија – југ (око 60%) налази се на газдинствима средње економске величине (класе 4 000–7 999 евра, 8 000–14 999 евра и 15 000–24 999 евра) (графикон 44).

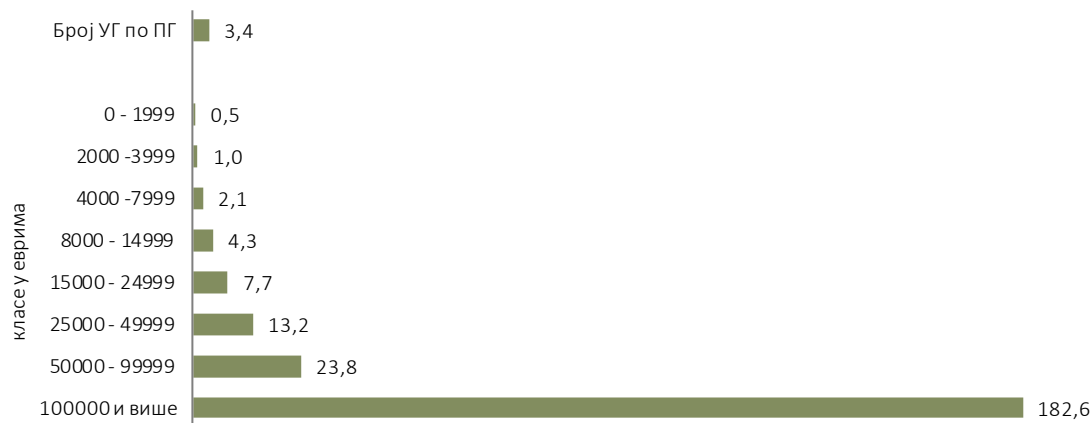
Граф. 44. Структура условних грла према економској величини ПГ, НСТЈ 1, Анкета 2018. (%)

Просечан број УГ по класама економске величине

С растом економске снаге газдинстава благо се повећава и број УГ по газдинству (од 0,5 УГ у класи од 0-1 999 евра до 23,8 УГ у класи од 50 000 до 99 999), све до највише економске класе, где се просечан број УГ нагло повећава и износи 182,6 (графикон 45).

Граф. 45. Просечан број условних грла према економској величини ПГ, Република Србија, Анкета 2018.

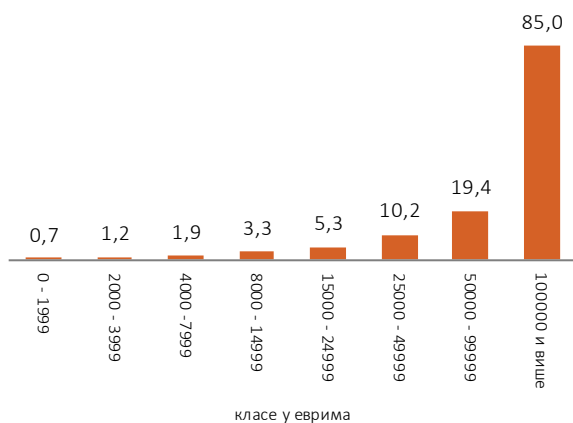

Исти тренд присутан је на свим статистичким територијалним јединицама и на оба организационо-правна облика ПГ (графикон 46 и прилог 6).

Граф. 46. Просечан број УГ према класама економске величине, ППГ, газдинства ПЛ и предузетника, НСТЈ 1, Анкета 2018.

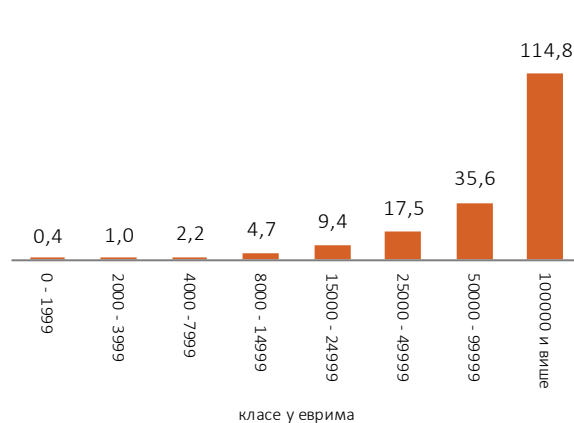
Србија – север

Породична пољопривредна газдинства

Србија – југ

Породична пољопривредна газдинства

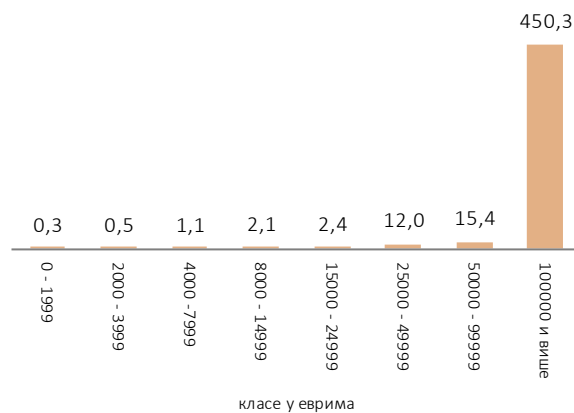
Србија – север

Правна лица и предузетници

Србија – југ

Правна лица и предузетници

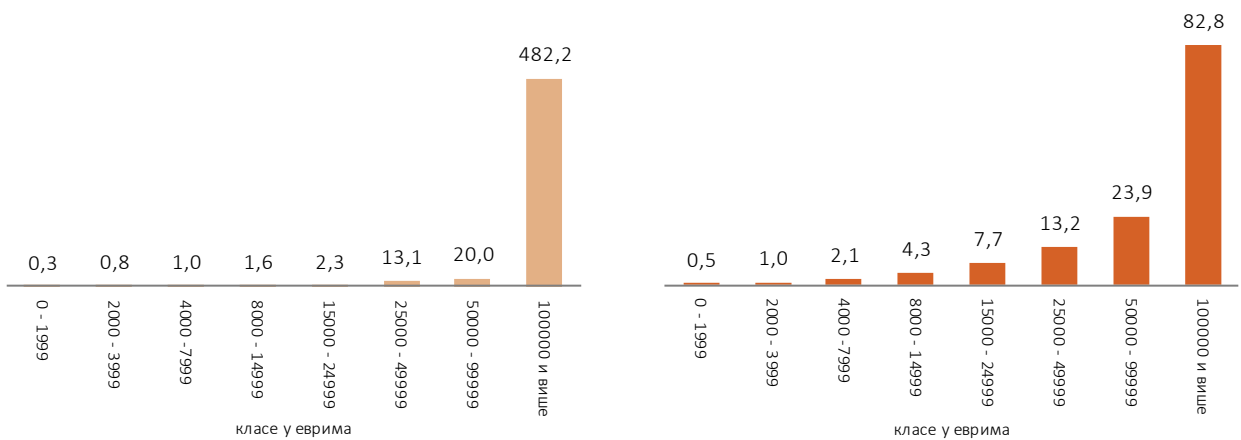
На ППГ у економским класама већим од 4 000 евра, просечан број УГ по газдинству већи је у области Србија – југ у односу на област Србија – север, док на сектору ПЛ и предузетника нема већих разлика у погледу просечног броја УГ по класама економске величине газдинстава на нивоу НСТЈ 1 (графикон 46).

Граф 47. Просечан број УГ према класама економске величине, ППГ, газдинства ПЛ и предузетника, Република Србија, Анкета 2018.

Правна лица и предузетници

Породична пољопривредна газдинства

Број УГ по газдинству по класама економске величине већи је код ППГ у односу на ПЛ и предузетнике у свим економским класама, осим у класи највише вредности (100 000 и више евра), у којој газдинства ПЛ и предузетника имају близу шест пута више УГ у односу на ППГ, 482,2 УГ наспрам 82,8 УГ (графикон 47).

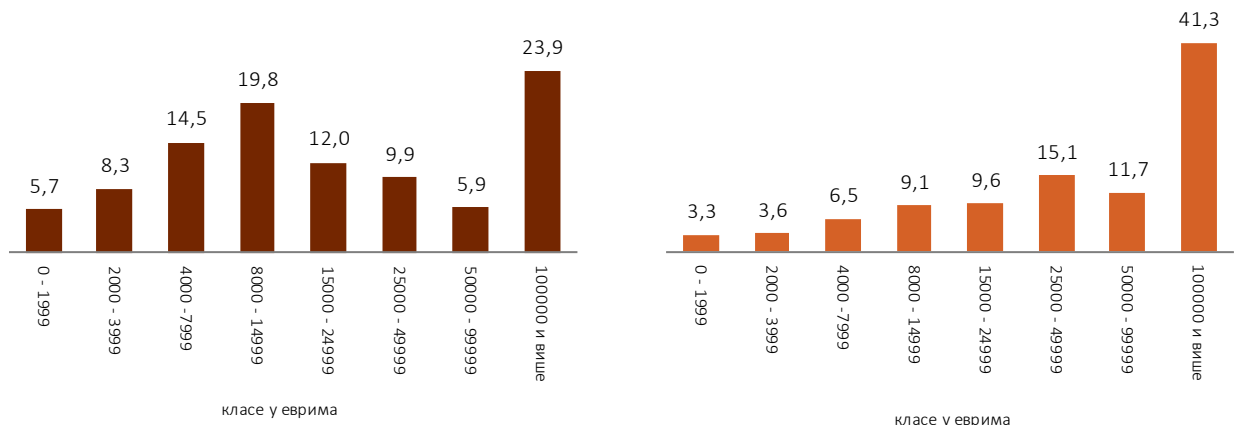
Ниво региона НСТЈ 2: структура УГ према класама економске величине

У Регионима Шумадије и Западне Србије и Јужне и Источне Србије највећи проценат УГ налази се на газдинствима средње економске снаге (од 4 000 до 24 999 евра), док је у Региону Војводине и Београдском региону највећи проценат УГ на газдинствима највише економске снаге, 100 000 и више евра (графикон 48).

Граф. 48. Структура УГ према класама економске величине ПГ, НСТЈ 2, Анкета 2018. (%)

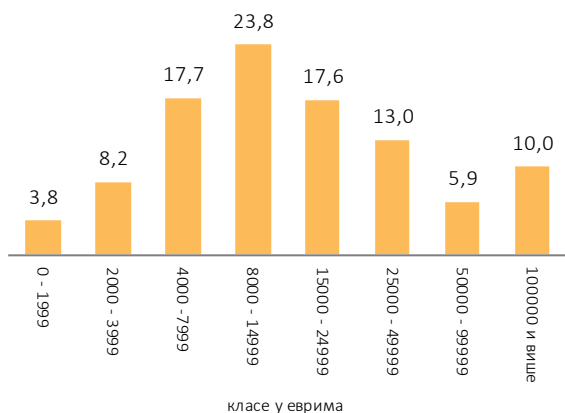
Београдски регион

Регион Војводине

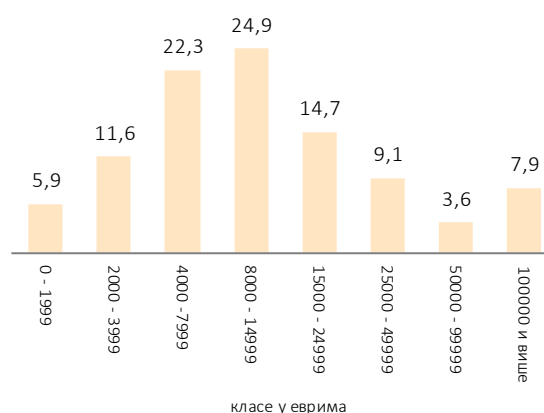

Граф. 48. Структура УГ према класама економске величине ПГ, НСТЈ 2, Анкета 2018. (%) (наставак)

Регион Шумадије и Западне Србије

Регион Јужне и Источне Србије

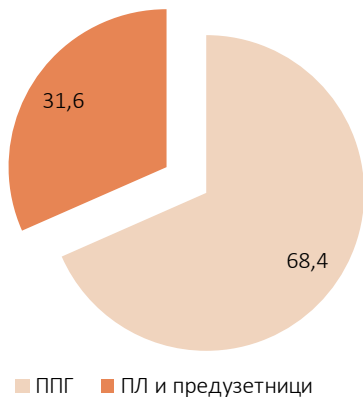

5. Наводњавано земљиште према типу производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава

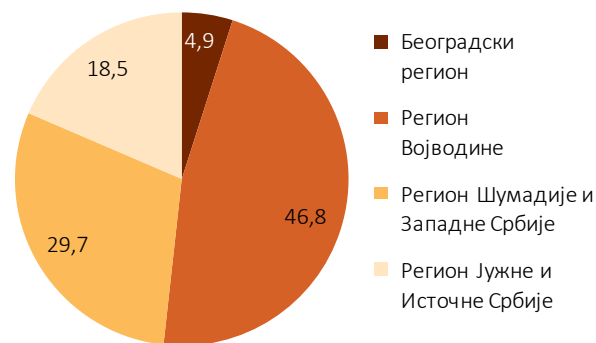
Наводњавано пољопривредно земљиште (НПЗ) у Србији захвата 159 587 ха (4,6% КПЗ), што је у односу на 2012. више за 60%. ППГ наводњавају 68,4% укупних наводњаваних површина Србије, а ПЛ и предузетници 31,6% (графикон 49).

Као и код регионалне расподеле КПЗ, готово половина наводњаваних површина Србије налази се у Региону Војводине (46,8%), док је најмањи проценат ових површина (4,9%) у Београдском региону (графикон 50).

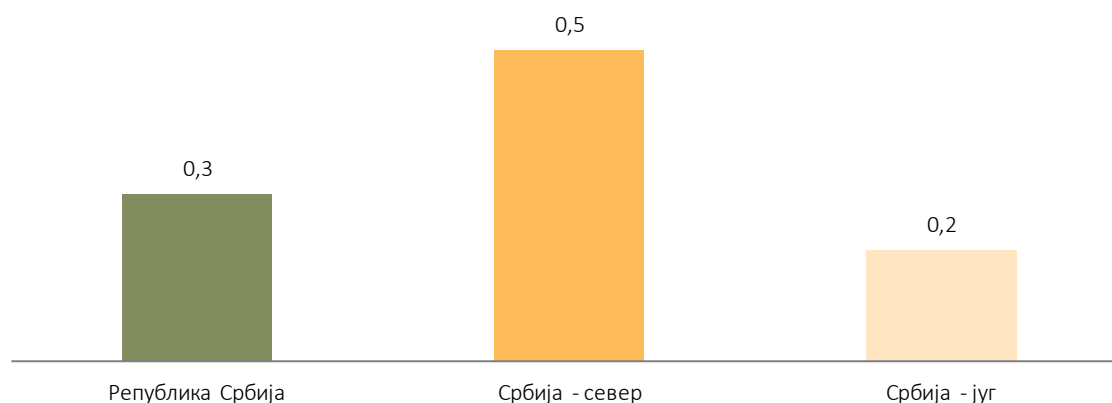
Граф. 49. Структура НПЗ према организационо-правним облицима ПГ, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 50. Структура НПЗ по регионима, НСТЈ 2, Анкета 2018. (%)

Граф. 51. Просечна површина наводњаваног земљишта (ха), Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (ха)

Просечна површина наводњаваног земљишта ПГ у Србији износи 0,3 ха, и у територијалној јединици Србија – север за 2,5 пута већа је у односу на Србију – југ (графикон 51).

Просечна наводњавана површина ПГ знатно је виша у сектору ПЛ и предузетника (30,7 ха), у односу на ППГ, где износи 0,2 ха (прилог 7).

Значајне разлике у просечној наводњаваној површини на нивоу НСТЈ 1 присутне су код газдинстава ПЛ и предузетника (50,0 ха наспрам 1,9 ха), али не и код ППГ, где је 0,2 ха просечна наводњавана површина у обе територијалне јединице (прилог 7).

5.1. Наводњавано земљиште према типу пољопривредне производње

Структура НПЗ према типу пољопривредне производње

Газдинства специјализована за ратарство наводњавају највећи проценат (31,0%) укупног НПЗ, док у најмањем проценту, не рачунајући газдинства која нису класификована, учествују газдинства специјализована за узгој свиња и живине, свега 1,5% (графикон 52).

Граф. 52. Структура НПЗ према типовима пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Структура НПЗ према типу пољопривредне производње: ППГ vs. ПЛ и предузетници

Мешовита ППГ (са биљном производњом, са сточарском производњом и комбинацијом биљне и сточарске производње) наводњавају преко половине (55,3%) укупног НПЗ сектора ППГ (графикон 53).

Граф. 53. Структура НПЗ према типовима пољопривредне производње, ППГ, Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 54. Структура НПЗ према типовима пољопривредне производње, ПЛ и предузетници, Република Србија, Анкета 2018. (%)

У структури НПЗ правних лица и предузетника доминантно учешће (61,9%) имају газдинства специјализована за ратарску производњу (графикон 54).

Просечна величина НПЗ према типовима производње

Просечна НПЗ незнатно се разликује зависно од типа производње којом се газдинство бави (графикон 55 и прилог 7). Највећа просечна наводњавана површина је код газдинстава специјализованих за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре (1,2 ха), а најмања (0,1 ха) код газдинстава специјализованих у сектору сточарства (графикон 55).

Граф. 55. Просечна величина НПЗ по ПГ према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (ха)

Просечна величина НПЗ према типова производње: ППГ vs. газдинства ПЛ и предузетника

ППГ специјализована за производњу поврћа, цвећа и осталих хортикултура имају највећу просечну наводњавану површину (1,1 ha), док код ПЛ и предузетника највећу просечну наводњавану површину имају мешовита газдинства са сточарском производњом (394,8 ha) (графикон 56).

Граф. 56. Просечна величина НПЗ ППГ и ПЛ и предузетника према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (ha)

Породична пољопривредна газдинства

Правна лица и предузетници

Просечна величина НПЗ према типовима пољопривредне производње: Србија – север vs. Србија – југ

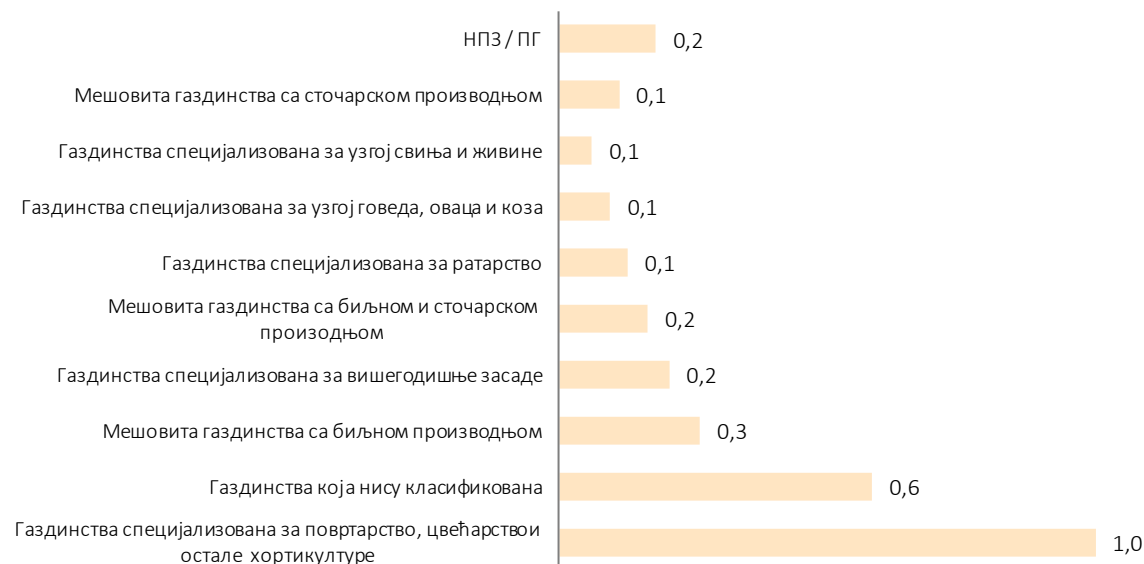
Просечна наводњавана површина ПГ у готово свим типовима производње у северном делу Србије већа је у односу на југ, осим у случају газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца и коза (графикон 57).

Граф. 57. Просечна величина НПЗ пољопривредних газдинстава према типу производње, НСТЈ 1, Анкета 2018. (ха)

Србија – север

Србија – југ

НПЗ према типу пољопривредне производње, ниво региона НСТЈ 2

Највеће учешће у НПЗ Београдског региона, Региона Шумадије и Западне Србије, као и Региона Јужне и Источне Србије имају мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом (33,0%, 34,7% и 30,4%, респективно), а у Региону Војводине газдинства специјализована за ратарску производњу (55,4%). У свим регионима, најмање учешће у НПЗ региона имају, поред газдинстава која нису класификована, газдинства у сектору сточарства (графикони 58–61).

Граф. 58. Структура НПЗ према типу пољопривредне производње у Београдском региону, Анкета 2018. (%)

Граф. 59. Структура НПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Војводине, Анкета 2018. (%)

Граф. 60. Структура НПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (%)

Граф. 61. Структура НПЗ према типу пољопривредне производње у Региону Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (%)

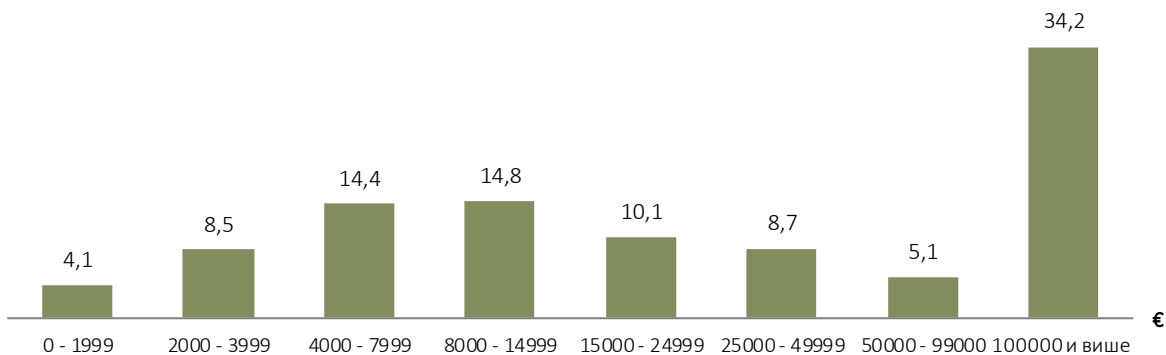

5.2. Наводњавано земљиште према класама економске величине пољопривредних газдинстава

Структура НПЗ према класама економске величине газдинстава

Газдинства највише економске класе (100 000 и више евра) имају на располагању трећину укупно наводњаваних површина у Србији, као и газдинства највише економске класе (100 000 и више евра) и газдинства средње економске класе (4 000–7 999 евра и 8 000–14 999 евра) (графикон 62).

Граф. 62. Структура НПЗ према класама економске величине газдинстава, Република Србија, Анкета 2018. (%)

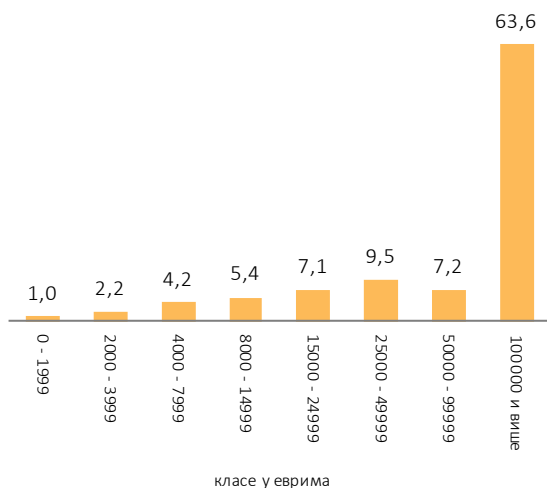

Структура НПЗ по класама економске величине газдинстава, Србија – север, Србија – југ

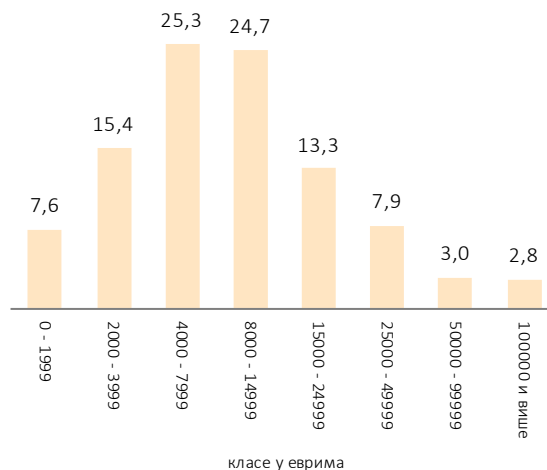
У северном делу Србије са преко 60% у укупно НПЗ учествују газдинства највише економске класе (100 000 и више евра). С друге стране, у јужној територији Србије доминантно учешће (50%) у структури НПЗ имају газдинства средње економске снаге, односно газдинства у класама од 4 000 до 7 999 евра и од 8 000 до 14 999 евра (графикон 63).

Граф. 63. Структура НПЗ према класама економске величине газдинстава, НСТЈ 1, Анкета 2018. (%)

Србија – север

Србија – југ

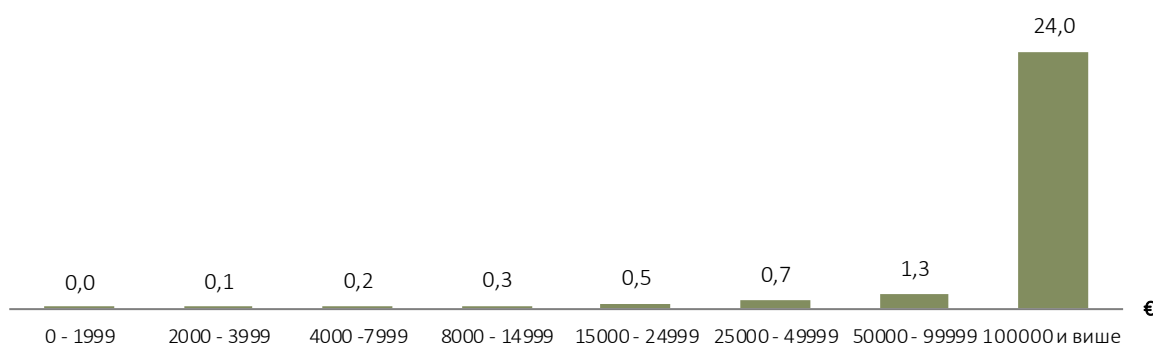
Структура НПЗ по класама економске величине: ППГ vs ПЛ и предузетници

Највећим процентом наводњаваних површина у сектору ППГ (42,5%) располажу газдинства у класама средње економске величине (од 4 000 до 14 999 евра). С друге стране, у структури НПЗ ПЛ и предузетника, газдинства највише економске класе (100 000 и више евра) располажу готово целокупном површином наводњаваног земљишта (97,6%).

Просечна површина НПЗ по класама економске величине

С порастом економске снаге ПГ постепено расте и просечна површина НПЗ, све до највише економске класе, где се она нагло повећава и износи 24 ха (графикон 64).

Граф. 64. Површина НПЗ по ПГ према класама економске величине, Република Србија, Анкета 2018. (ха)

Исте релације постоје и на нивоу нижих статистичких територијалних јединица Србије (прилог 7).

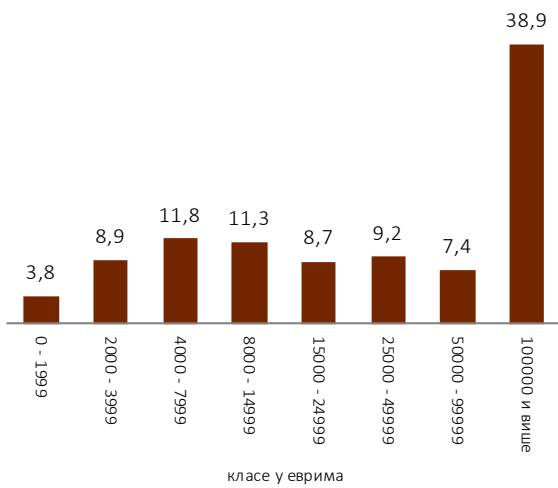
Приказани подаци упућују на чињеницу да пољопривредна газдинства веће економске снаге имају далеко више финансијских средстава за набавку система за наводњавање и адекватну примену мере наводњавања у процесу производње (који се одвија било на отвореном пољу, било у заштићеном простору) него газдинства нижих економских класа.

Структура НПЗ према класама економске величине газдинстава, ниво региона (НСТЈ 2)

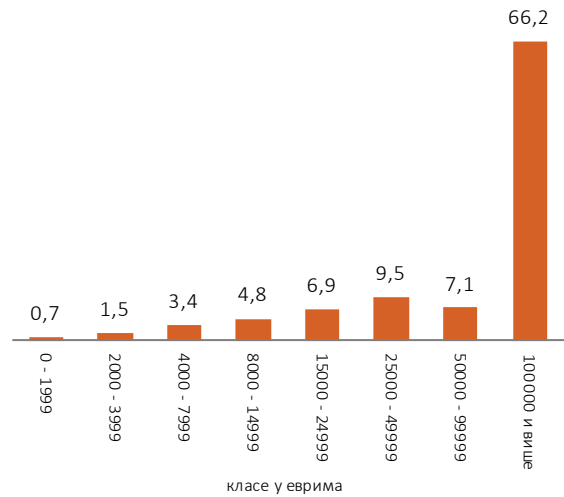
Највише наводњаваних површина у Региону Војводине (66,2%) и Београдском региону (38,9%) на газдинствима је највише економске класе. Најмањи проценат наводњаваних површина у овим регионима је код газдинстава економске снаге мање од 4 000 евра (графикон 65). С друге стране, у Региону Шумадије и Западне Србије, као и Региону Јужне и Источне Србије, најмањи проценат наводњаваних површина управо је на газдинствима виших економских класа (25 000 и више евра), а највећи проценат наводњаваног земљишта је на газдинствима у средњим економским класама, од 4 000 до 7 999 евра и од 8 000 до 14 999 евра, и то 50,7% и 49,0%, респективно (графикон 65).

Граф. 65. Структура НПЗ према класама економске величине газдинстава, НСТЈ 2, Анкета 2018. (%)

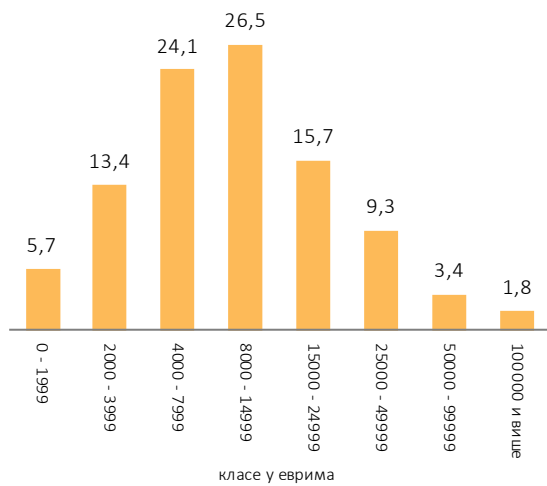
Београдски регион

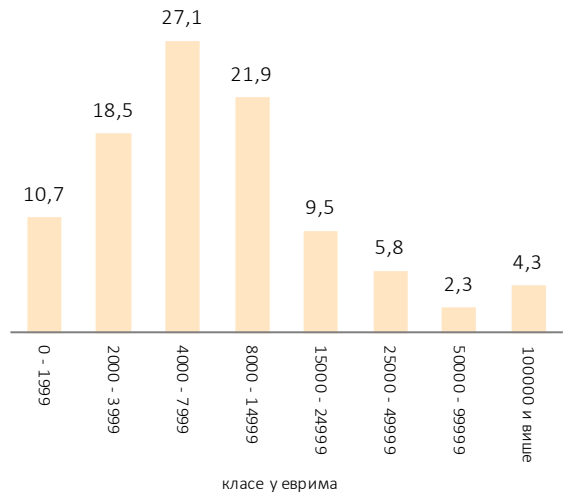
Регион Војводине

Регион Шумадије и Западне Србије

Регион Јужне и Источне Србије

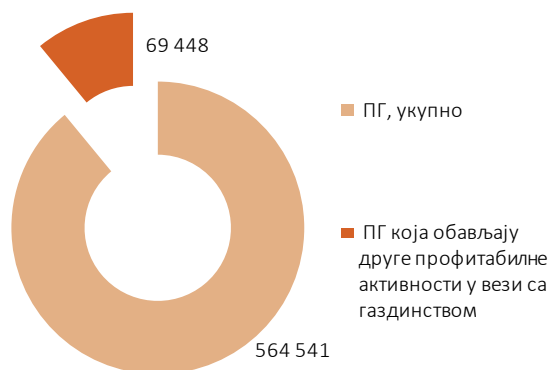
6. Друге профитабилне активности директно у вези са газдинством према типу пољопривредне производње и класама економске величине пољопривредних газдинстава

Друге активности на газдинству које доносе приход, а директно су у вези са газдинством, јесу непољопривредне активности, у којима се користе ресурси газдинства (земљишне површине, пољопривреде зграде, машине, опрема, радна снага или пољопривредни производи) и могу да се обављају:

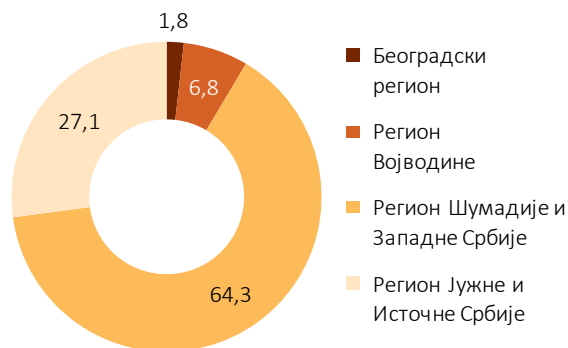
- **на газдинству**, као што је: (а) прерада пољопривредних производа за продају (производња вина је друга активност у вези са газдинством која доноси приход, и то само уколико је прерађена већа количина купљеног грожђа него грожђа из сопствене производње); (б) туризам; (в) народна радиност; (г) обрада дрвета; (д) активности у шумарству; (ђ) производња и продаја енергије из обновљивих извора енергије; (е) узгој рибе, или
- **ван газдинства**, као што је пољопривредни и/или непољопривредни рад по основу уговора (нпр. рад сопственим комбајном или машинама) и слично¹.

Пољопривредних газдинстава која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством у Србији има близу 70 000 и она чине 12,3% укупног броја ПГ (графикон 66).

Граф. 66. Број ПГ – укупно и ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством, Република Србија, Анкета 2018.

Граф. 67. Регионални размештај ПГ са другим профитабилним активностима у вези са газдинством, Анкета 2018. (%)

Регионални размештај ових газдинстава показује да је више од половине њих (тачније 64,3%) у Региону Шумадије и Западне Србије (графикон 67).

Ове активности су доминантно развијене код породичних пољопривредних газдинстава. Тачније, чак 99,7% укупног броја газдинстава која се баве другим профитабилним активностима у вези са газдинством јесу породична пољопривредна газдинства.

¹ Више о овим активностима видети у публикацији РЗС-а „Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018“, Методолошко упутство,

Линк: http://popispoljoprivrede.stat.rs/popis/spg/lat/?page_id=294

Друге профитабилне активности и газдинства према типу пољопривредне производње

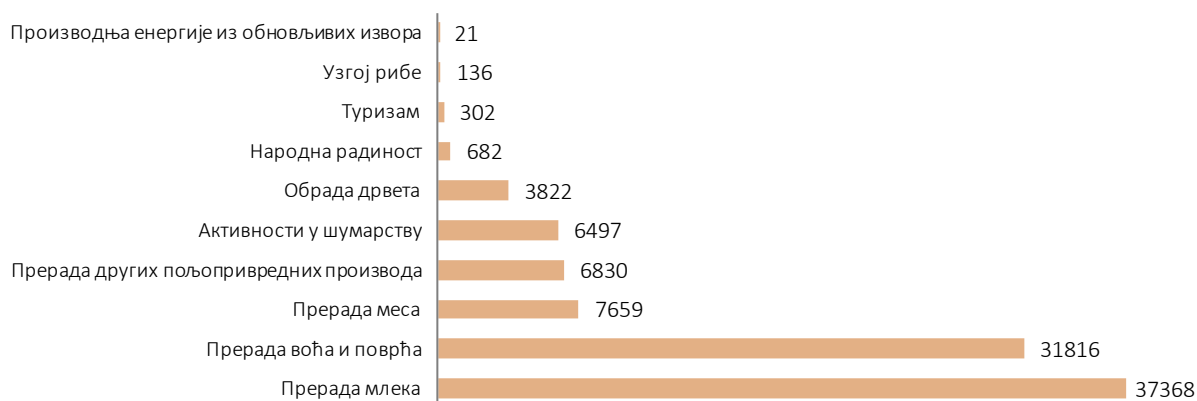
Другим профитабилним активностима у вези са газдинством највише се баве мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом, а најмање газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре, не рачунајући газдинства која нису класификована (графикон 68).

Граф. 68. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, Република Србија, Анкета 2018. (%)

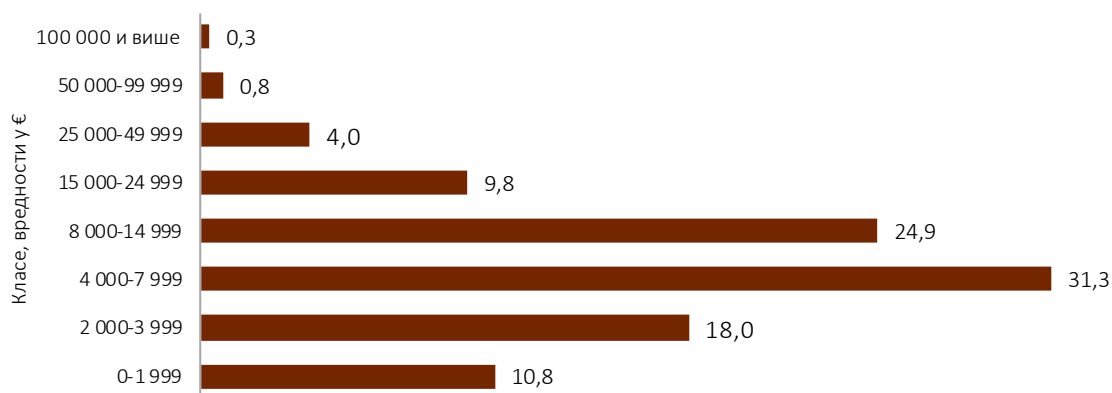
Највећи број пољопривредних газдинстава која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством бави се прерадом млека (37 368) и прерадом воћа и поврћа (31 816) (графикон 69).

Граф. 69. Број ПГ ангажован у другим профитабилним активностима у вези са газдинством, Република Србија, Анкета 2018.

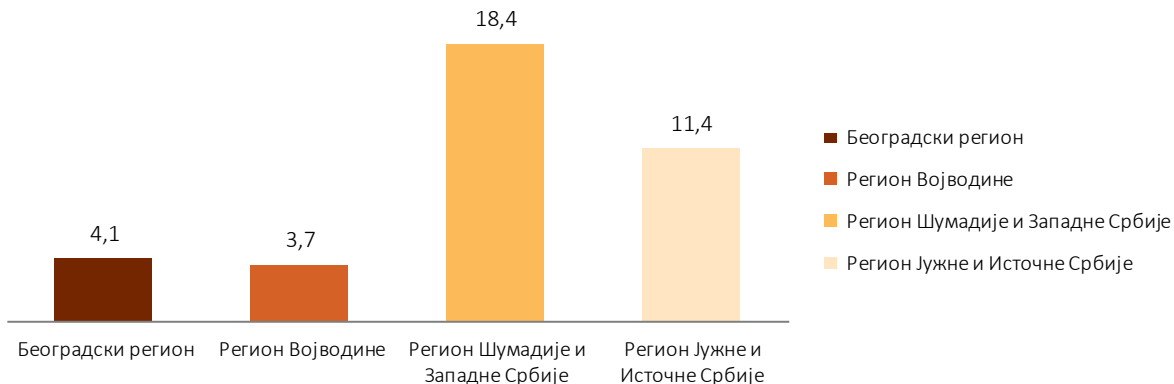

Према класама економске величине (графикон 70), више од половине газдинстава која се баве другим профитабилним активностима везаним за газдинство припада средњим економским класама, тачније класи од 4 000 до 7 999 евра (31,3%) и класи од 8 000 до 14 999 евра (24,9%).

Граф. 70. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према класама економске величине, Република Србија, Анкета 2018. (%)

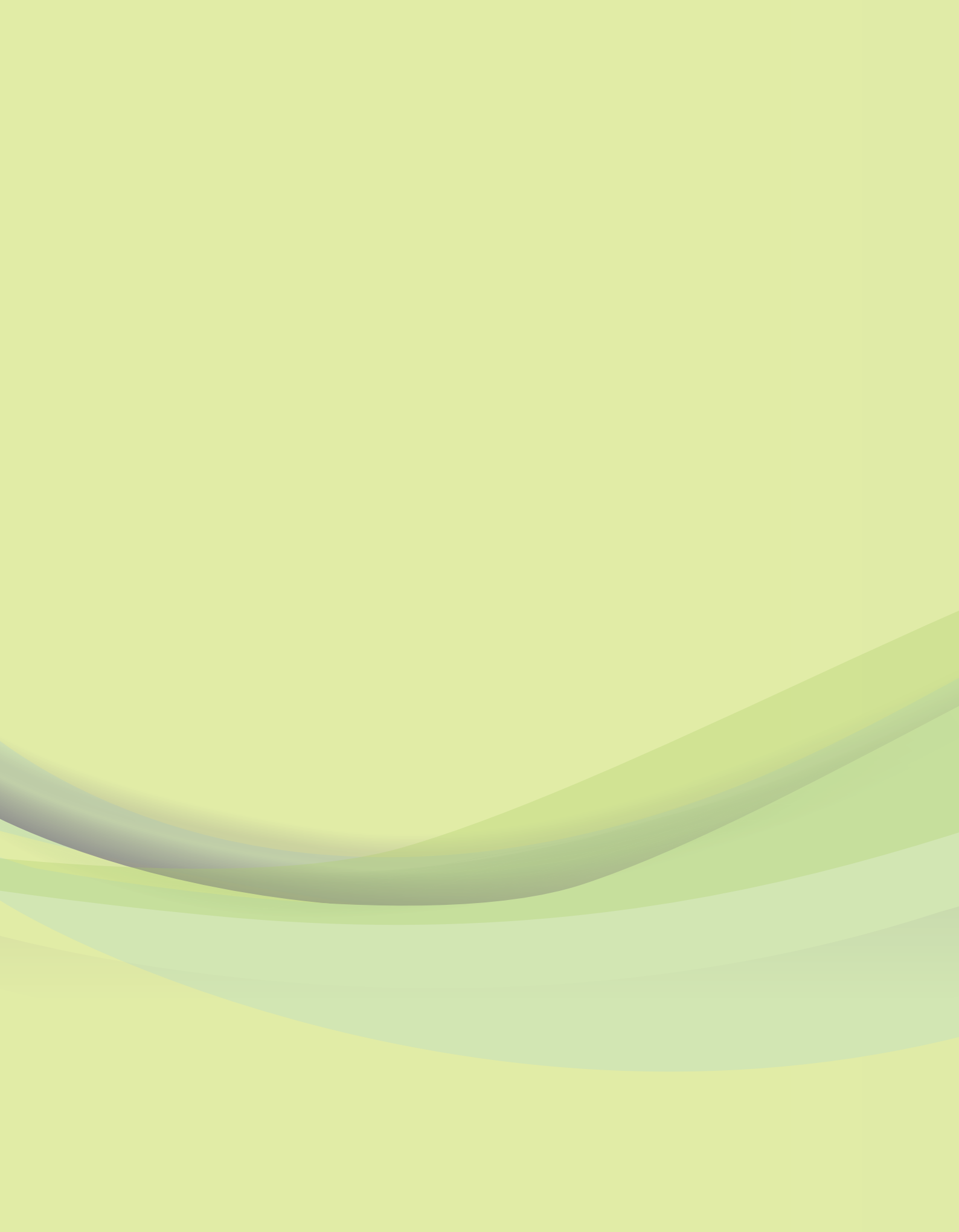
Граф. 71. Учешће ПГ са другим профитабилним активностима у вези са газдинством у укупном броју ПГ региона, НСТЈ 2, Анкета 2018. (%)

Регионални распоред ПГ која се баве другим профитабилним активностима у вези са газдинством (графикон 71) показује да највеће учешће ових газдинстава у укупном броју газдинстава региона има Регион Шумадије и Западне Србије (18,4%), а најмање Регион Војводине (3,7%).

На нивоу региона НСТЈ 2, газдинства која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством имају следеће карактеристике, посматрано према типу производње коме припадају и класама економске величине (прилог 8):

- ✓ У Београдском региону, Региону Шумадије и Западне Србије и Региону Јужне и Источне Србије ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством доминантно припадају типу мешовитих газдинстава са биљном и сточарском производњом, док се у Региону Војводине овим активностима највише баве газдинства специјализована за ратарство;
- ✓ Као и на нивоу Републике, и на нивоу региона НСТЈ 2, највећи број ових ПГ бави се прерадом млека и прерадом воћа и поврћа;
- ✓ Посматрано по класама економске величине газдинстава, у Београдском региону, Региону Шумадије и Западне Србије и Региону Јужне и Источне Србије, више од половине газдинстава која се баве другим профитабилним активностима везаним за газдинство припада нижим и средњим економским класама (4 000–7 999 евра и 8 000–14 999 евра), док је у Региону Војводине структура ових газдинстава по класама релативно уједначена.

Прилог

Прилог 1. Број и структура пољопривредних газдинстава – укупно и по организационо-правним формама, ниво Србије и региона (НСТЈ 2) у периоду 2012–2018. године

Табела 1. Број пољопривредних газдинстава и промене у периоду 2012–2018, Република Србија

	Попис пољопривреде 2012	Анкета 2018	Анкета 2018 vs. Попис пољопривреде 2012	
Пољопривредна газдинства, укупно	631 552	564 541	67 011	↘ 10,6%
Породична пољопривредна газдинства	628 552	562 895	65 657	↘ 10,4%
Газдинства правних лица и предузетника	3 000	1 646	1 354	↘ 45,1%

Табела 2. Број пољопривредних газдинстава и промене у периоду 2012–2018, Београдски регион

	Попис пољопривреде 2012	Анкета 2018	Анкета 2018 vs. Попис пољопривреде 2012	
Пољопривредна газдинства, укупно	33 244	30 033	3 211	↘ 9,7%
Породична пољопривредна газдинства	33 117	29 949	3 168	↘ 9,6%
Газдинства правних лица и предузетника	127	84	43	↘ 33,9%

Табела 3. Број пољопривредних газдинстава и промене у периоду 2012–2018, Регион Војводине

	Попис пољопривреде 2012	Анкета 2018	Анкета 2018 vs. Попис пољопривреде 2012	
Пољопривредна газдинства, укупно	147 624	127 070	20 554	↘ 13,9%
Породична пољопривредна газдинства	146 269	126 189	20 080	↘ 13,7%
Газдинства правних лица и предузетника	1 355	881	474	↘ 35,0%

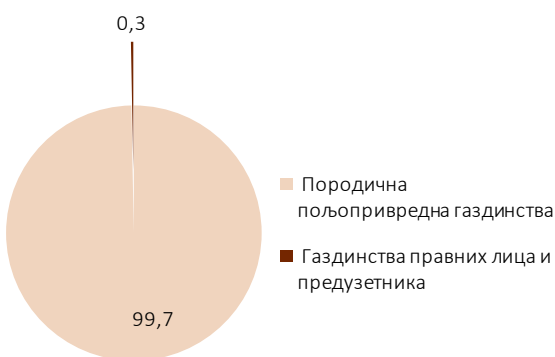
Табела 4. Број пољопривредних газдинстава и промене у периоду 2012–2018, Регион Шумадије и Западне Србије

	Попис пољопривреде 2012	Анкета 2018	Анкета 2018 vs. Попис пољопривреде 2012	
Пољопривредна газдинства, укупно	262 940	242 636	20 304	↘ 7,7%
Породична пољопривредна газдинства	261 935	242 224	19 711	↘ 7,5%
Газдинства правних лица и предузетника	1 005	412	593	↘ 59,0%

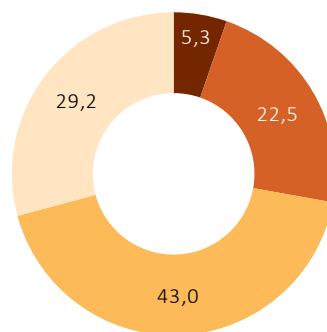
Табела 5. Број пољопривредних газдинстава и промене у периоду 2012–2018, Регион Јужне и Источне Србије

	Попис пољопривреде 2012	Анкета 2018	Анкета 2018 vs. Попис пољопривреде 2012
Пољопривредна газдинства, укупно	187 744	164 802	22 942 ↘ 12,2 %
Породична пољопривредна газдинства	187 231	164 533	22 698 ↘ 12,1 %
Газдинства правних лица и предузетника	512	269	243 ↘ 47,5 %

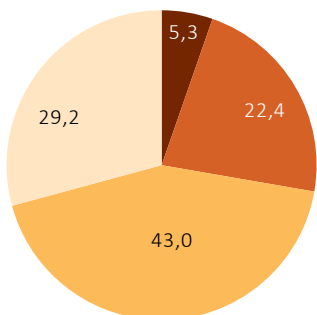
Граф. 1. Структура пољопривредних газдинстава према организационо-правној форми, Република Србија, Анкета 2018. (%)

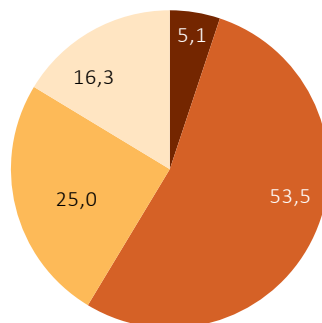
Граф. 2. Структура пољопривредних газдинстава по регионима (НСТЈ 2), Анкета 2018. (%)

Граф. 3. Структура породичних пољопривредних газдинстава по регионима (НСТЈ 2), Република Србија, Анкета 2018. (%)

Граф. 4. Структура газдинстава правних лица и предузетника по регионима (НСТЈ 2), Република Србија, Анкета 2018. (%)

■ Београдски регион   ■ Регион Војводине
■ Регион Шумадије и Западне Србије   ■ Регион Јужне и Источне Србије

Прилог 2. Пољопривредна газдинства – укупно и по организационо-правним формама, према типовима пољопривредне производње, Република Србија, Анкета 2018.

Табела 6. Пољопривредна газдинства према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	125 932
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	8 126
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	66 712
35.	✓ за виноградарство	2 103
36.	✓ за воћарство	59 587
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	5 022
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	33 162
45.	✓ за млекарство	19 556
46.	✓ за узгој и тов говеда	1 127
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	3 567
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша	8 913
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	30 245
51.	✓ за свињарство	18 262
52.	✓ за живинарство	5 121
53.	✓ остало (комбиновано)	6 863
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	88 114
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	40 141
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	171 603
9.	Газдинства која нису класификована	505
ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА – УКУПНО		564 541

Табела 7. Породична пољопривредна газдинства према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Породична пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	125 242
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	7 934
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	66 371
35.	✓ за виноградарство	2 013
36.	✓ за воћарство	59 348
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	5 010
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	33 125
45.	✓ за млекарство	19 546
46.	✓ за узгој и тов говеда	1 119
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	3 564
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша	8 895

Табела 7. Породична пољопривредна газдинства према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (број) (наставак)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Породична пољопривредна газдинства
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	30 082
51.	✓ за свињарство	18 214
52.	✓ за живинарство	5 010
53.	✓ остало (комбиновано)	6 858
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	88 052
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	40 131
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	171 483
9.	Газдинства која нису класификована	474
ПОРОДИЧНА ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА – УКУПНО		562 895

Табела 8. Газдинства правних лица и предузетника према типу производње, Република Србија, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Правна лица и предузетници
1.	Газдинства специјализована за ратарство	690
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	192
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	341
35.	✓ за виноградарство	90
36.	✓ за воћарство	239
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	12
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	38
45.	✓ за млекарство	9
46.	✓ за узгој и тов говеда	8
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	3
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша	18
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	163
51.	✓ за свињарство	48
52.	✓ за живинарство	110
53.	✓ остало (комбиновано)	5
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	63
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	10
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	120
9.	Газдинства која нису класификована	31
ГАЗДИНСТВА ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА – УКУПНО		1 646

Прилог 3. Пољопривредна газдинства – укупно, према типовима пољопривредне производње, ниво региона НСТЈ 2, Анкета 2018.

Табела 9. Пољопривредна газдинства према типу производње, Београдски регион, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	6 759
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	998
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	5 157
35.	✓ за виноградарство	64
36.	✓ за воћарство	4774
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	319
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	1 022
45.	✓ за млекарство	135
46.	✓ за узгој и тов говеда	17
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	40
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаши	830
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	1 575
51.	✓ за свињарство	834
52.	✓ за живинарство	355
53.	✓ остало (комбиновано)	386
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	3 940
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	1 324
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	9 162
9.	Газдинства која нису класификована	94
БЕОГРАДСКИ РЕГИОН – УКУПНО		30 033

Табела 10. Пољопривредна газдинства према типу производње, Регион Војводине, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	67 750
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	2 367
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	4 940
35.	✓ за виноградарство	342
36.	✓ за воћарство	4 141
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	297
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	2 705
45.	✓ за млекарство	1 161
46.	✓ за узгој и тов говеда	234
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	311
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаши	999

Табела 10. Пољопривредна газдинства према типу производње, Регион Војводине, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	12 752
51.	✓ за свињарство	8 143
52.	✓ за живинарство	2 258
53.	✓ остало (комбиновано)	2 351
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	7 876
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	2 778
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	25 712
9.	Газдинства која нису класификована	190
РЕГИОН ВОЈВОДИНЕ – УКУПНО		127 070

Табела 11. Пољопривредна газдинства према типу производње, Регион Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	23 593
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	2 233
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	37 617
35.	✓ за виноградарство	872
36.	✓ за воћарство	34 357
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	2 388
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	20 854
45.	✓ за млекарство	13 233
46.	✓ за узгој и тов говеда	552
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	2 245
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша	4 824
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	9 492
51.	✓ за свињарство	5 788
52.	✓ за живинарство	1 041
53.	✓ остало (комбиновано)	2 663
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	41 352
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	22 826
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	84 603
9.	Газдинства која нису класификована	65
РЕГИОН ШУМАДИЈЕ И ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ – УКУПНО		242 636

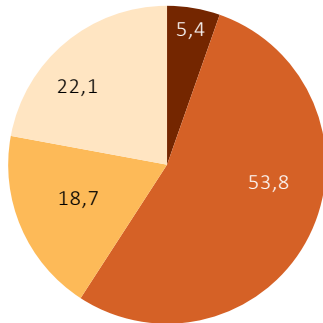
Табела 12. Пољопривредна газдинства према типу производње, Регион Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (број)

Ред. бр.	Типови пољопривредне производње	Пољопривредна газдинства
1.	Газдинства специјализована за ратарство	27 829
2.	Газдинства специјализована за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре	2 527
3.	Газдинства специјализована за вишегодишње засаде (винова лоза и воће)	18 998
35.	✓ за виноградарство	825
36.	✓ за воћарство	16 155
38.	✓ за остале вишегодишње засаде (комбиновано)	2 018
4.	Газдинства специјализована за узгој говеда, оваца и коза	8 581
45.	✓ за млекарство	5 026
46.	✓ за узгој и тов говеда	325
47.	✓ за млекарство и тов говеда (комбиновано)	970
48.	✓ за узгој оваца, коза и остале стоке на испаша	2 260
5.	Газдинства специјализована за узгој свиња и живине	6 426
51.	✓ за свињарство	3 497
52.	✓ за живинарство	1 467
53.	✓ остало (комбиновано)	1 462
6.	Мешовита газдинства са биљном производњом	34 946
7.	Мешовита газдинства са сточарском производњом	13 213
8.	Мешовита газдинства са биљном и сточарском производњом	52 126
9.	Газдинства која нису класификована	156
РЕГИОН ЈУЖНЕ И ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ – УКУПНО		164 802

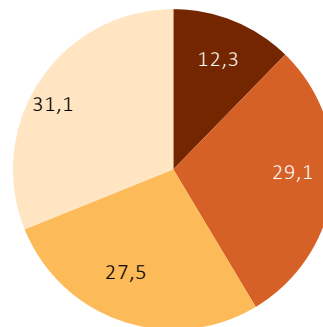

Прилог 4. Размештај пољопривредних газдинстава према типовима пољопривредне производње по регионима (НСТЈ 2), Анкета 2018.

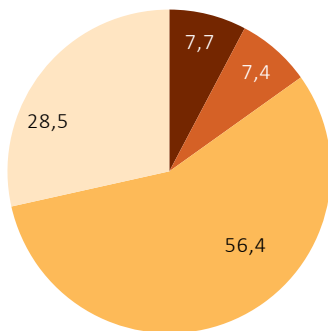
Граф. 5. Регионални размештај газдинстава специјализованих за ратарство, Анкета 2018. (%)

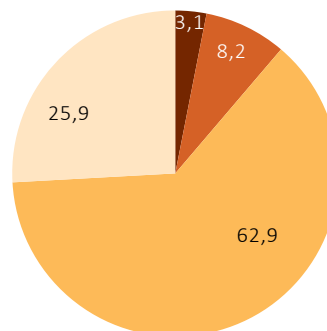
Граф. 6. Регионални размештај газдинстава специјализованих за повртарство, цвећарство и остале хортикултуре, Анкета 2018. (%)

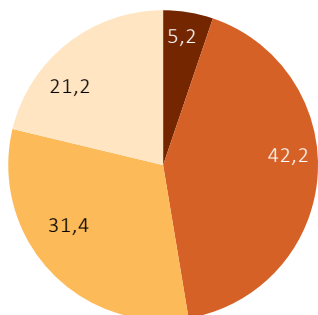
Граф. 7. Регионални размештај газдинстава специјализованих за вишегодишње засаде, Анкета 2018. (%)

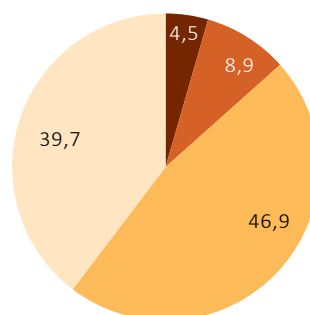
Граф. 8. Регионални размештај газдинстава специјализованих за узгој говеда, оваца и коза, Анкета 2018. (%)

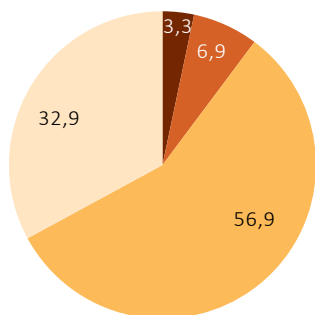
Граф. 9. Регионални размештај газдинстава специјализованих за узгој свиња и живине, Анкета 2018. (%)

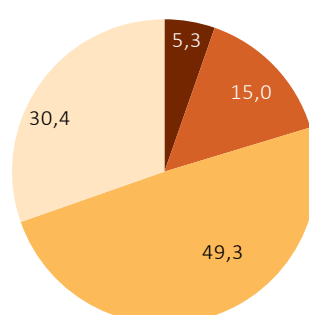
Граф. 10. Регионални размештај мешовитих газдинстава са биљном производњом, Анкета 2018. (%)

Граф. 11. Регионални размештај мешовитих газдинстава са сточарском производњом, Анкета 2018. (%)

Граф. 12. Регионални размештај мешовитих газдинстава са биљном и сточарском производњом, Анкета 2018. (%)

Граф. 13. Регионални размештај газдинстава која нису класификована, Анкета 2018. (%)

Напомена за графикон 13: Укупни SO газдинстава која нису класификована је једнак 0. Овде су укључена газдинства која су престала да се баве пољопривредном производњом и/или која немају економску вредност (нпр. породична газдинства која имају само окућницу или земљиште које се економски не користи, правна лица и предузетници који су угасили делатност и сл.).

Прилог 5. Просечна површина КПЗ газдинстава према типовима пољопривредне производње, класама економске величине и по организационо-правним формама газдинстава, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018.

Табела 13. Просечна површина КПЗ пољопривредног газдинства према типу производње, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (ха)

	КПЗ / ПГ	Газдинства спец. за ратарство	Газдинства спец. за поврт., цвећ. и остале хортик.	Газдинства спец. за вишегодишње засаде	Газдинства спец. за узгој говеда, оваца и коза	Газдинства спец. за узгој свиња и живине	Мешовита газдинства са биљ. произ.	Мешовита газдинства са сточар. произ.	Мешовита газдинства са биљ. и сточар. произ.	Газдинства која нису класификована
РЕПУБЛИКА СРБИЈА – укупно										
ПГ	6,2	12,4	2,3	2,6	6,4	1,8	3,9	5,1	5,2	14,8
ППГ	5,2	9,0	2,2	2,4	6,3	1,4	3,7	4,9	4,8	15,6
ПЛ и предузетници	340,1	632,8	6,7	35,3	105,1	89,2	168,6	934,1	595,4	3,6
Србија – север										
ПГ	10,9	16,5	2,3	3,7	5,3	2,0	6,5	5,1	8,4	24,8
ППГ	8,2	12,2	2,3	2,9	5,0	1,1	5,8	3,0	6,5	25,9
ПЛ и предузетници	448,3	605,3	5,1	62,9	86,2	145,7	214,7	2 215,6	1 046,8	2,7
Србија – југ										
ПГ	4,3	6,6	2,4	2,4	6,5	1,7	3,5	5,1	4,4	1,9
ППГ	4,0	4,4	2,2	2,4	6,4	1,6	3,4	5,1	4,4	1,8
ПЛ и предузетници	186,9	725,5	7,8	17,6	116,1	19,6	93,5	79,8	45,2	4,3

Табела 14. Просечна површина КПЗ пољопривредног газдинства према класама економске величине, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (ха)

	КПЗ / ПГ	Класе економске величине газдинстава у еврима							
		0–1999	2000–3999	4000–7999	8000–14999	15000–24999	25000–49999	50000–99999	100000 и више
РЕПУБЛИКА СРБИЈА – укупно									
ПГ, укупно	6,2	1,2	2,3	4,1	7,1	12,6	22,5	47,9	310,4
ППГ	5,2	1,2	2,3	4,1	7,1	12,5	22,3	46,0	107,0
ПЛ и предузетници	340,1	2,1	3,0	6,7	12,7	22,2	37,8	109,7	895,7
Србија – север									
ПГ, укупно	10,9	0,9	2,0	4,2	8,2	14,9	25,1	51,3	338,4
ППГ	8,2	0,9	2,0	4,2	8,2	14,8	25,0	50,9	124,4
ПЛ и предузетници	448,3	1,5	3,2	5,1	11,2	26,0	32,5	68,4	939,3
Србија – југ									
ПГ, укупно	4,3	1,3	2,4	4,0	6,7	10,9	18,7	39,2	227,9
ППГ	4,0	1,3	2,4	4,0	6,7	10,9	18,5	33,0	56,6
ПЛ и предузетници	186,9	2,6	2,9	7,7	14,0	17,8	43,2	165,0	757,6

Прилог 6. Просечан број условних грла газдинстава према класама економске величине, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018.

Табела 15. Просечан број условних грла ПГ према класама економске величине, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (број)

	УГ / ПГ	Класе економске величине пољопривредних газдинстава, у еврима							
		0–1999	2000–3999	4000–7999	8000–14999	15000–24999	25000–49999	50000–99999	100000 и више
РЕПУБЛИКА СРБИЈА – укупно									
ПГ, укупно	3,4	0,5	1,0	2,1	4,3	7,7	13,2	23,8	182,6
ППГ	2,9	0,5	1,0	2,1	4,3	7,7	13,2	23,9	82,8
ПЛ и предузетници	171,5	0,3	0,8	1,0	1,6	2,3	13,1	20,0	482,2
Србија – север									
ПГ, укупно	5,0	0,7	1,2	1,9	3,3	5,3	10,2	19,5	181,3
ППГ	3,6	0,7	1,2	1,9	3,3	5,3	10,2	19,4	85,0
ПЛ и предузетници	230,2	0,4	1,3	0,6	1,1	2,1	14,2	23,4	492,3
Србија – југ									
ПГ, укупно	2,8	0,4	1,0	2,2	4,7	9,4	17,4	34,7	186,3
ППГ	2,7	0,4	1,0	2,2	4,7	9,4	17,5	35,6	114,8
ПЛ и предузетници	88,3	0,3	0,5	1,1	2,1	2,4	12,0	15,4	450,3

Прилог 7. Просечна површина наводњаваног пољопривредног земљишта газдинстава према класама економске величине, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018.

Табела 16. Просечна површина наводњаваног земљишта газдинстава према класама економске величине, Република Србија и НСТЈ 1, Анкета 2018. (ha)

	НПЗ ¹⁾ по ПГ	Класе економске величине газдинстава у еврима							
		0–1999	2000–3999	4000–7999	8000–14999	15000–24999	25000–49999	50000–99999	100000 и више
РЕПУБЛИКА СРБИЈА – укупно									
ПГ, укупно	0,3	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	1,3	24,0
ППГ	0,2	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	1,3	3,2
ПЛ и предузетници	30,7	0,1	0,3	0,4	0,5	1,1	1,5	3,0	84,1
Србија – север									
ПГ, укупно	0,5	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,7	1,3	30,9
ППГ	0,2	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,7	1,3	3,7
ПЛ и предузетници	51,0	0,1	0,5	0,6	0,3	1,1	1,5	3,4	108,9
Србија – југ									
ПГ, укупно	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,8	1,3	3,7
ППГ	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,8	1,3	3,2
ПЛ и предузетници	1,9	0,2	0,2	0,3	0,6	1,1	1,5	2,4	5,4

¹⁾ НПЗ – наводњавано пољопривредно земљиште.

Прилог 8. Структура пољопривредних газдинстава која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, ниво региона, НСТЈ 2, Анкета 2018.

Граф. 14. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, Београдски регион, Анкета 2018. (%)

Граф. 15. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, Регион Војводине, Анкета 2018. (%)

Граф. 16. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, Регион Шумадије и Западне Србије, Анкета 2018. (%)

Граф. 17. Структура ПГ која обављају друге профитабилне активности у вези са газдинством према типовима производње, Регион Јужне и Источне Србије, Анкета 2018. (%)

Група за дисеминацију и односе са јавношћу

Тел.: 011/24-01-284

Имејл: stat@stat.gov.rs

Библиотека

Тел.: 011/24-12-922, лок. 251

Имејл: biblioteka@stat.gov.rs

Број страна: 69

Тираж: 150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

631.1(497.11)"2018"(083.41)

АНКЕТА о структури пољопривредних газдинстава, 2018. : пољопривредна газдинства према типу производње и економској величини / [рукопис припремила Весна Параушић]. - Београд : Републички завод за статистику, 2019 (Београд : Републички завод за статистику). - 69 стр. : илустр. ; 30 см. - (Структура пољопривредних газдинстава : анкета 2018.)

Тираж 150. - Стр. 3: Предговор / Миладин Ковачевић.

ISBN 978-86-6161-185-8

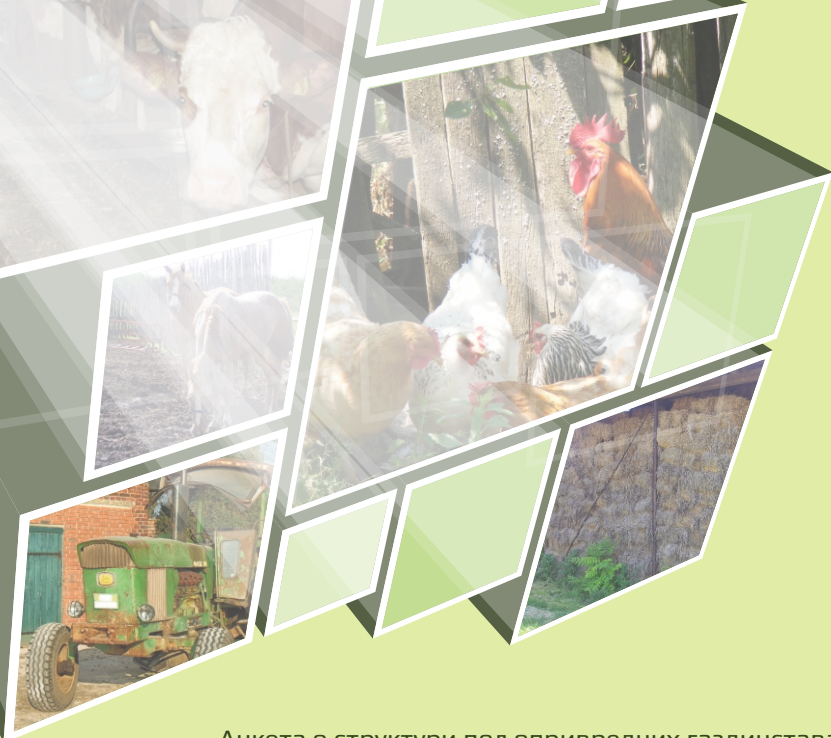
1. Параушић, Весна, 1970- [приређивач, сакупљач]

а) Пољопривредна газдинства -- Структура -- Србија -- 2018 -- Статистика

COBISS.SR-ID 278955788

Анкета о структури пољопривредних газдинстава, 2018.

**Пољопривредна газдинства према
типу производње и економској величини**